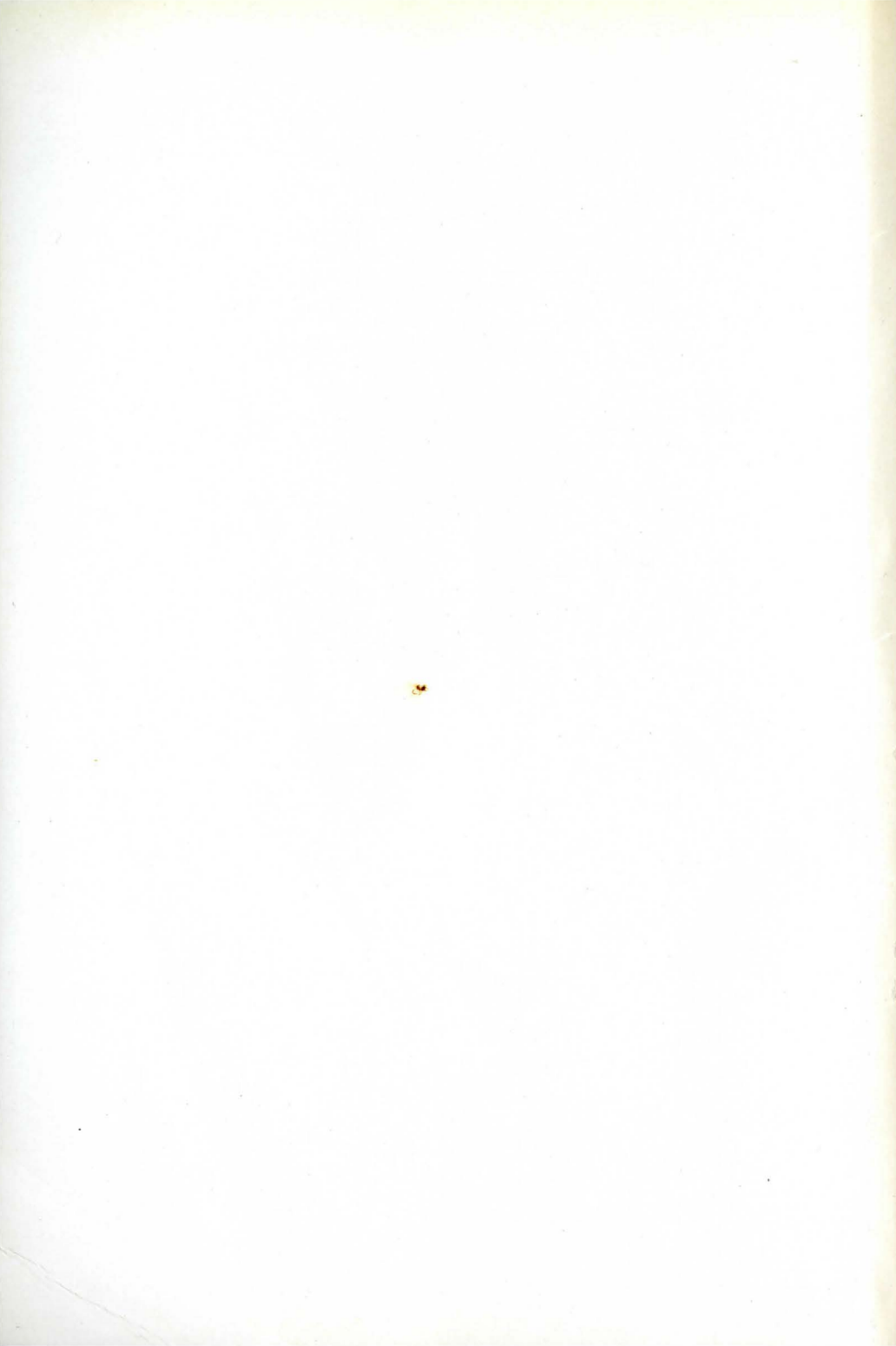

Hakarps Krönika

1960

Hakarps Hembygdsgråd

Krönika 1960

I N N E H Å L L

	sid.
Förord	3
Föreningens verksamhetsberättelse	4
Födda under år 1960	6
Ingångna äktenskap	7
Avlidna under år 1960	8
Den borgerliga kommunens förvaltning år 1960. Av Rune Wixe	10
Hakarps missionssamfund jubilerar. Av Yngve Johansson	12
Hakarps hemvärn och hemvärnsgård. Av Gunnar Hakeman ..	14
Smedstorps fritidsområde. Av Ivar Meurling	17
Markfloran på Smedstorps fritidsområde. Av Hans Lustig	20
Torp och backstugor i Hakarps socken. Av Ivar Meurling	35
Glimtar från Hakarp i flydda tider. Av Gottfrid Granemyr	58
Hänt i Hakarp under 1960	61

*Redaktionskommitté har varit Gunnar Hakeman, Ivar Meurling
och Eskil Lago.*

*Teckningen på titelsidan föreställer Stora Tokarps Gård och är utförd
av konstnären Uffe Vibeke.*

Förord

Fjortonde årgången av Krönikan vill liksom sina föregångare, rädda något ur glömskan av det som hänt i Hakarp.

Hemvärnet och Hakarps missionssamfund har under 1960 firat jubileum och blivit noterade.

Lantmästare Hans Lustig från Flabult har studerat floran på Smedstorps fritidsområde och lämnar därom en sakkunnig beskrivning.

Från Hakarps gamla församlingsböcker har Gottfrid Grane-myrt hämtat stoff till kulturbilder från svunna tider.

Utredningen av torp- och backstugubebyggelsen av Ivar Meurling avslutas härmed och omfattar denna gång åtta gårdar. Ett forskningsarbete av bestående värde är därmed slutfört. Vi tror att det skall bli till nytta och glädje även för kommande släkten.

Vi uttalar även i år ett varmt tack till våra annonsörer och övriga bidragsgivare.

Hakarps Hembygdsgrd

REDAKTIONEN

Årsberättelse 1960

Föreningens årsmöte hölls den 2 april i Nordskogens skola och förhandlingarna leddes av v. ordf. Ivar Meurling. Vid mötet förekom sång av Hakarps kyrkokör samt musik av kantor Göran Håkansson och herr Ivar Hagelin, Huskvarna. Ivar Meurling visade några filmer från föreningens tidigare utflykter samt en film om pappersframställning vid ett gammalt pappersbruk. En porträttförstoring i färg av Lennart Söderqvist avtäcktes. I ett anförande erinrade Ivar Meurling vad Lennart Söderqvist betytt som lärare i Hakarp och som hängiven medlem i hembygdsföreningen. En tyst minut ägnades minnet av Lennart Söderqvist varefter kören sjöng "Slumrande toner fjärran ur tiden".

Årets sommarresa företogs med buss den 14 aug. i ett strålande sommarväder med 35 deltagare. Färden ställdes över Svartorp och Vireda med Säby kyrka och Tranås som närmaste mål. Ett kort uppehåll gjordes vid Gripenbergs slott där friherrinnan Hermelin välvilligt visade det gamla slottet med sina minnen från flydda tider och porträtt av förre ägare och stormän. Slottet byggdes som jaktlott av fältmarskalcken Karl Gustav Wrangel under 1600-talet och räknas som Sveriges största träslott. Samtliga resedeltagare var glada över att ha fått se detta omtalade herresäte som endast i undantagsfall visas för större sällskap.

Vid Säby kyrka gjordes nästa uppehåll där gudstjänsten bevistades. Efter högmässan besågs kyrkan med dess gamla minnen, gravkor, och prydnader av olika slag. I Tranås hembygdspark gjordes ett längre uppehåll för vila och matrast. En representant för Tranås hembygdsförening visade föreningens samlingar som förvarades i kulturhistoriskt värdefulla byggnader som flyttats till hembygdsparken. Därefter ställdes färden till Torpa medeltidskyrka vid stranden av Sommen. Förbi Ribbingsnäs fortsattes mot Bultsjö herrgård i Sunds socken, som en gång ägts av riksdagsmannen m. m., Leonard Fredrik Räf. En ätt-

ling av den gamle riksbekante göten är nu ägare till godset och tog emot resällskapet samt visade ett gårdsmuseum, där värdefulla och unika föremål från äldsta tider fångade intresset. Vid Rydsnäs intogs eftermiddagskaffet under god stämning vid musik av fiol och piano. Efter en timmes uppehåll gick resan vidare mot Eksjö, där kännaren Einar Carlén var ciceron och visade Eksjö stads gamla och nya sevärdheter. Bl. a. gjordes ett besök på nya stadsbiblioteket där den vackra interiören med sina bok- och konstsamlingar väckte sällskapets beundran. Över Nässjö ställdes färden mot hemmet efter en lyckad resa. Vid samtliga uppehåll utfördes violinmusik av herr Ivar Hagelin, Huskvarna.

Föreningen har utgivit en krönika för 1959 i 500 ex. Krönikan har mottagits med samma intresse som tidigare av allmänheten och föreningens medlemmar. Redaktionskommitté har varit Gunnar Hakeman, Ivar Meurling och Eskil Lago.

Föreningen har representerats vid Hembygdsförbundets årsmöte i Jönköping.

Styrelsen har bestått av Gunnar Hakeman ordf., Carl Eric Blomdahl kassör, Eskil Lago sekr., Ivar Meurling v. ordf., Ingrid Forsström, Viveca Castrup, Lennart Magnusson, Ivar Lundsten, Martin Fagerlund och Gottfrid Granemyr.

Suppleanter har varit Eskil Söderström, Gustav Svensson och Alf Nilsson Huus.

Revisorer har varit Bror Thunberg och Gustav Hultman.

Suppleant har varit Vidar Dahlstedt.

Medlemsantalet var vid årets slut 242 stycken.

Föreningens inkomster och utgifter under 1960

Inkomster		Utgifter	
Årsavgifter	984:—	Krönika	1.805:85
Krönika	1.169:80	Hemb.-förbundet	25:—
Anslag	500:—	Skrivmateriel och porto	43:—
Ränta	425:51	Utg. vid årsmötet	138:75
Övriga inkomster	66:10	Diverse	45:75
	kr. 3.145:41		kr. 2.058:35
Behållning från 1959 ..	11.116:49	Behållning till 1961 ..	12.203:55
	S:a kr. 14.261:90		S:a kr. 14.261:90

Hakarps den 30 mars 1961.

STYRELSEN

Anteckningar ur församlingsböckerna

Födda år 1960

- 1/1 Anette Hedvig Elisabet Friberg, Ådalsvägen 51
23/1 Carl Johan Esaias Westborg, Ebbesvägen 8
5/2 Ann-Charlotte Elisabet Björk, Carlfors
25/2 Yvonne Ingrid Mari Lyck, Hakarpsvägen 81
3/3 Marie Elisabeth Linder, Vipevägen 38
29/2 John Kent Mikael Andersson, Hågnevägen 1
1/3 Peter Mikael Elmgren, Ebbesvägen 30
12/3 Åsa Sofia Esping, Ebbesvägen 4
12/3 Florence Klara Gabriella Karlsson, Stiftelsevägen 3
29/3 Bror Mikael Blomdahl, Stora Ekeberg
30/3 Ann Christine Erdman, Kvarnvägen 15
30/3 Torsten Göran Klasson, Genvägen 1
4/4 Kerstin Elisabet Johansson, Genvägen 5
12/4 Rosie Eivor Helena Magnusson, Vipevägen 36
14/4 Ulla Marie Charlotte Andersson, Kvarnhagen, Ingelycke
18/4 Jan-Erik Allan Lönn, Hagby, Ebbes
24/4 Kristina Elisabet Jerkerfält, Smedstorpsgatan 28
4/5 Anna Magdalena Huus, Vättergården
5/5 Liselott Helena Gustavsson, Hågnevägen 6
6/5 Peter Lennart Gunnar Eskehed, Mossvägen 3
12/5 Karin Annika Charlotta Svärd, Mossvägen 3
16/5 Mats Roger Skoglund, Friländersväg 7
28/5 Marie Carina Johansson, Skolgatan 7
28/5 Inger Elsa Maria Sandström, Hallebergsliden 2
30/5 Ulf Kennet Pettersson, Carlforsvägen 4
2/6 Krister Erling Andersson, Hallebergsliden 4
6/6 Carina Monika Andersson, Ebbesvägen 6
11/6 Inger Ulla Marita Sågman, Hågnevägen 5
16/6 Kerstin Svea Elisabet Gustavsson, Bockamålen
27/6 Carina Johansson, Knutstorp 1:2
4/7 Stig Lennart Jönsson, Stensholm 1:80
6/7 Per Anders Bror Törnqvist, Ådalsvägen 71
10/7 Jan Fredrik Johansson, Mobergsvägen 3
12/7 Linnéa Erika Margareta Karlsson, Ådalsvägen 93
21/7 Carina Margareta Elisabet Karlsson, Skolgatan 13
21/7 Tommy Allan Johansson, Ängen, Stensholm
29/7 Kerstin Monica Susanne Lövinger, Hakarps Prästgård
1/8 Kristina Berglund, Stensholmsvägen 9
16/8 Lars Olof Roland Svensson, Mossvägen 5
19/8 Agneta Cecilia Månsson, Berghaga 2
26/8 Karin Maria Alm, Hågnevägen 7

- 28/8 Karin Ann Aldosson, Lekstigen 8
 5/9 Lena Alice Almquist, Kvarnvägen 15
 5/9 Rolf Martin Ahlrichs, Ebbesvägen 25
 6/9 Stig Allan Svensson, Hakarpsvägen 108
 7/9 Gun Margareta Kristina Svensson, Egnahemsvägen 7
 15/9 Per Thomas Lagerqvist, Ebbesvägen 4
 16/9 Anne-Charlotte Marie Carina Jonasson, Tyskängsvägen 5
 20/9 Jan Olof Svensson, Ådalsvägen 85
 20/9 Mats Roland Allvin, Holländaregatan 20
 17/10 Marie Christine Carlström, Töregatan 16
 19/10 Jeanette Karin Liselotte Andersson, Ebbesvägen 4
 11/11 Barbro Elisabet Kvarnström, Olstorpsgatan 11
 15/11 Mari Elisabet Jonasson, Hjärttorp 2
 17/11 Karin Ingela Nilsson, Tyskängsvägen 7
 18/11 Kent Inge Tomas Einarsson, Töregatan 15
 1/12 Peter Göran Lennart Hakeskog, Vipevägen 20
 12/12 Per Michael Nord, Stiftelsevägen 3
 18/12 Leif Evert Björk, Ebbesvägen 25
 20/12 Elisabet Carina Christina Fick, Stiftelsevägen 3
 21/12 Eva Susanna Követ, Ebbesvägen 27
 25/12 Tommy Samuel Nilsson, Jutevägen 14
 26/12 Irene Maria Hemmingsson, Töregatan 16

Ingångna äktenskap under 1960

- Allan Anders Lennart Johansson, Solbacka, och Svea Inga-Maj Johansson, Holländaregatan 4, Stensholm
 Nils Algot Andersson, Habo och Britten Viola Elisabet Jonsson, Hakarpsvägen 117
 Valter Gunnar Ingemar Jonsson, Lekeryd och Anita Birgitta Friberg, Carlfors
 Bror Axel Bertil Törnqvist och Lillemor Maria Albertina Lönn, Ådalsvägen 71
 Sven Olof Lennart Jonasson och Anita Maria Stigson, Tyskängsvägen 5
 Lennart Henry Wik, Jönköping och Karin Sönder, Jutegården
 Börje Einar Svensson och Hagar Maria Svensson, Skolgatan 29
 Sten Allan Henriksson, Svartorp och Inger Margareta Andersson, Smedstorpsgatan 23
 Jan Egon Jerry Moberg och Gunborg Monika Kristina Svensson, Egnahemsvägen 8
 Gösta Erik Vilhelm Karlsson, Huskvarna och Svea Ingeborg Ann-Mari Alzén, Hakarpsvägen 82

Ragnar Karl Verner Petersson, Huskvarna och Asta Viola Berglund,
Berghaga 10
Lars Erik Elias Käll, Ådalsvägen 85 och Majbritt Elisabet Eriksson,
Hakarpsvägen 103
Stig Torsten Bengtsson, Grude, Älvsb. 1 och Anna-Lisa Helfrid Maria
Olofsson, Ebbesvägen 8
Hans Sture Olsson, Ljungarum och Alva Alice Viking, Hakarp 1:50
Hans Lennart Bragd, Svartorp och Anna Lenah Jönsson, Skolgatan 15
Åke Evert Andersson, Lekeryd och Mona Karin Birgitta Svensson,
Stensholm 1:41
Torsten Lennart Ragnar Karlsson, Lekeryd och Anita Rosa Linnéa
Johansson, Jutevägen 16
Sven Anders Harald Jonsson, Hallen och Lola Ann-Mari Karlsson,
Jutevägen 10
Jan Roland Fick, Jönköping och Gerd Maria Christina Österberg,
Stiftelsevägen 3
Birger Gösta Vincent Andersson, Hakarpsvägen 77 och Jeanette Lizzie
Thorén, Huskvarna
Tore Gunnar Johansson, Fagerslätt 1:1 och Siv Ester Irene Stenvall,
Huskvarna
Axel Erland Berglund, Berghaga 10 och Maj Gunvor Linnea Tu-
vesson, Huskvarna
Kurt Alvar Karlsson, Hakarpsvägen 84 och Birgit Ethel Andersson,
Ljungarum
Bernt Rune Harry Dahlström, Skolgatan 28 och Gunbritt Kerstin
Landström, Huskvarna
Jan Einar Leif Björk, Ebbesvägen 25 och Mona Marianne Jonsson,
Jönköping
Carl Åke Björklund, Carlfors och Maj Britt Olsson, Göteborg
Axel Roland Karlsson, Stensholm och Vega Angelina Karlsson, Jön-
köping

Avlidna 1960

2/1	Augusta Kristina Karlsson, Mossvägen 3, f. d. 9/3 1872 i
Svenarum
11/1	Nils Oskar Lennart Löf, Rambergsliden 15, f. d. 6/5 1914
i Malmbäck
31/1	Emanuel Björner, Solhemsgatan 14, f. d. 26/3 1881 i Bjärträ
15/2	Nils Henry Emanuel Johansson, Bäckgatan, f. d. 4/11 1912
i Hakarp
17/2	Hedvig Elisabet Ekman, Kikstorp, f. d. 8/1 1884 i Hakarp
3/3	Agnes Maria Sundell, Eskilstorp, f. d. 4/10 1896 i Skärstad
30/3	Ernst Gideon Ekblom, Ebbesvägen 18, f. d. 2/3 1898 i
Skärstad

- 4/4 Emelia Charlotta Andersson, Hakarpsvägen 92, f. d. 4/5 1868 i Linderås
- 6/4 Hanna Kristina Malmros, Egnahemsvägen 14, f. d. 28/3 1890 i Vallsjö
- 3/5 Ebba Karolina Andersson, Vassarp, f. d. 6/6 1880 i Hakarp
- 10/5 Josefina Karlsson, Fagerängsgatan 4, f. d. 18/5 1879 i Hin-
neryd
- 11/5 Helga Viktoria Fredriksson, Brunstorp, f. d. 12/3 1890 i
Tofteryd
- 17/5 Albin Gustav Pettersson, Åbo, Stensholm, f. d. 30/11 1885 i Hakarp.
- 10/6 Carl Ingvar Folke Aronsson, Nordskogen, f. d. 31/1 1901 i Hakarp
- 21/6 Elin Susanna Maria Danielsson, Nordskogen, f. d. 11/8 1894 i Jönköping, boende vid sitt frånfälle i Jönköping
- 28/6 Gunnar Alfred Valdemar Nilsson, Skolgatan 1 f. d. 24/3 1909 i Ljungarum
- 29/6 Astrid Märta Margareta Ullegård, Hjärttorp 6, f. d. 28/4 i Gullered
- 3/7 Sven Emil Jonsson, Genvägen 3, f. d. 4/2 1879 i Hakarp
- 16/7 Gösta Anders Sidor Karlsson, Smedstorpsgratan 28, f. d. 16/4 1907 i Hakarp
- 21/7 Anna Kristina Johansson, Ålderdomshemmet, f. d. 8/2 1876 i Hjälmseryd
- 3/8 Annie Elisabet Karlsson, Bråneryd, f. d. 1/5 1895 i Åker
- 4/8 Nils Ernst Paul Karlsson, Jutevägen 10, f. d. 5/2 1904 i Jönköping
- 21/8 Karl Elof Gustavsson, Hakarpsvägen 86, f. d. 14/1 1885 i Svartorp
- 21/8 Helga Emelia Gustavsson, Hakarpsvägen 86, f. d. 26/11 1886 i Vrigstad
- 24/8 Sven Gunnar Granqvist, Solebo, Lunden, f. d. 7/7 1888 i Hakarp
- 8/9 Elsa Sigrid Elvira Karlsson, Göransborg, f. d. 11/11 1909 i Hakarp
- 29/10 Gustav Harald Dahlstedt, f. d. 24/4 1885 i Kumla, Närke, boende vid sitt frånfälle i Örebro
- 1/11 Ellen Maria Svanberg, Stensholm, f. d. 26/7 1878 i Jönköping
- 8/11 Kristina Dorotea Alm, Solvik, Brunstorp, f. d. 28/4 1891 i Jönköping
- 19/11 Matilda Petersson, Hagagatan 4, f. d. 26/10 1872 i Lanna-
skede
- 27/11 Karl Alfred Andersson, Ålderdomshemmet, f. d. 8/8 1874 i Vireda

- 23/11 Karl David Rune Abrahamsson, f. d. 4/1 1925 i Hakarp,
boende vid sitt fränfälle i Jönköping
- 20/12 Anders Gunnar Svensson, Hjärtorp 2, f. d. 10/8 1895 i
Ljungarum
- 24/12 Karl Henning Johansson, Göransborg, f. d. 5/4 1881 i
Svartorp

HAKARPS KOMMUNS FÖRVALTNING ÅR 1960

av Rune Wixe

Kommunalfullmäktiges och kommunalnämndens ordförande har under året varit landstingsman Albin Karlsson.

Ordförande i kommunens övriga nämnder har varit, valnämnden godsägare Gunnar Hakeman, byggnadsnämnden folkskollärare Axel Werner, hälsovårdsnämnden f. d. gjutare Karl Ekholm, skol- och biblioteksstyrelserna Rune Gustafsson, socialnämnden förman Douglas Bagge, barnavårdsnämnden folkskollärare Bror Thunberg, hemhjälpnämnden snickare Knut Pettersson, pensionsnämnden f. d. verkmästare Carl Sandberg, nykterhetsnämnden åkare Sven Augustsson och taxeringsnämnden godsägare Gunnar Hakeman.

Byggnadsverksamheten har även under år 1960 varit mycket livlig. Under året har 15 nya egna hem inrymmande 15 lägenheter färdigställt. Ett flerfamiljshus inrymmande åtta lägenheter har också uppförts.

Under året har stora vatten- och avloppsarbeten samt vägarbeten utförts.

AB Nya Asfalt, Malmö, som under föregående år utsetts till entreprenör för vatten- och avloppsledningar i Carlforsvägen, har under året slutfört dessa arbeten. Kostnaden härför har uppgått till 321.029: — kronor inklusive ersättning för reglerbara massor och ledning till direktörsbostaden. Samma firma har även utfört vatten- och avloppsarbeten i norra delen av Ebbes-området för en kostnad av 242.375: — kronor. I detta arbete har även ingått nyanläggning av en avloppspumpstation vid Ebbes Bruk. Maskinella utrustningen till denna har för 18.000: — kronor levererats av AB Tolu, Stockholm.

Vattenverket hade vid årets slut 320 abonnenter vilket betyder en ökning med 50.

Entreprenören för vatten- och avloppsarbetena har i samband med dessa arbeten utfört nybyggnad och förbättring av vägar på Göransborgsområdet för en kostnad av 46.690: — kronor och på norra delen av Ebbesområdet för 43.636: — kronor. Genom vägföreningens försorg har statsbidrag och landstingsbidrag erhållits för asfaltering av

Rambergsliden, Ebbesvägen och Smedstorpsgatan. Arbetet har utförts av AB Svenska Stenbeläggningar, Lund, och kostnaden har uppgått till 118.986: — kronor. Samma entreprenör har även asfalterat skolgården vid Stensholmsskolan för en kostnad av 23.200: — kronor. För asfalteringen har bidrag erhållits enligt följande: Statsbidrag 58.005: — kr., landstingsbidrag 9.500: — kr. och bidrag av enskilda 12.145: — kr.

Tillsammans med Lekeryds kommun har kommunen anordnat en kommunal badplats vid Uddebosjön i Lekeryd.

Under läsåret 1960—61 har antalet lärareavdelningar varit 17 varav två specialklasser. Av dessa lärare har sju tjänstgjort på lågstadiet, fem på mellanstadiet och fem i klasserna 6—8. Fyra övningslärare-tjänster har under läsåret varit inrättade nämligen en i hushållsgöromål, en i manlig slöjd, en i kvinnlig slöjd och en i metallslöjd. Försöksverksamhet med 9-årig enhetsskola har från och med läsåret 1960—61 införts i klasserna 1—5. Antalet inskrivna barn uppgick till 374 vid vårterminens slut. I simskoleundervisningen vid Uddebosjön har 140 barn deltagit.

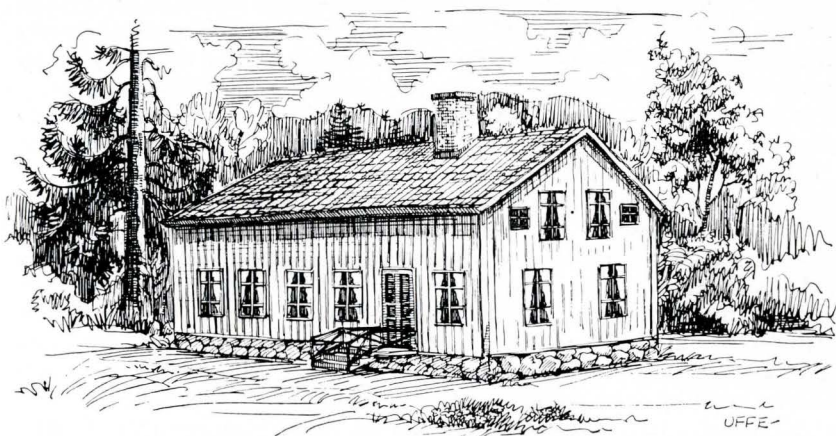
Biblioteksverksamheten har under året varit ganska omfattande. Antalet lån utgjorde 4.136 fördelade på 178 låntagare. Under året har ABF:s bokbestånd omfattande 1.181 band som gåva överlämnats till folkbiblioteket. Bokbeståndet vid folkbiblioteket uppgick till 3.484 band vid årets slut.

Antalet personer som åtnjutit folkpension var vid årets slut 259 fördelade på 142 kvinnor och 117 män. Kommunens bidrag till folkpensionskostnaderna inklusive bostadstillägg uppgick till 114.857: — kronor.

Kommunens innevånareantal uppgick till 3.009 vid årets slut. Av dessa har 908 uppburit barnbidrag under fjärde kvartalet 1960.

Under året har allmän folk- och bostadsräkning utförts. Beträffande folkmängden kan av lämnad statistik utläsas att den största åldersgruppen inom kommunen den 1/11 1960 var 3-åringarna med 69, därefter följer 7-åringarna som var 63. De största åldersgrupperna fördelade mellan män och kvinnor visar att inom männen var 6-åringarna största gruppen med ett antal av 38, därefter kom 3-åringarna med antalet 37. På kvinnosidan var 4-åringarna den största gruppen med samma antal som största manliga årsgruppen nämligen 38 åtföljd av fram till den 1/11 1960 födda flickor som var 35.

Kommunens utgifter och inkomster har enligt dagbok haft en omslutning på 9.518.657: — kronor. Utdebiteringen har varit 9: 31 per skattekrone för den borgerliga kommunen och 89 öre per skattekrone för kyrkliga ändamål.

Hakarps första missionshus

Teckning av Uffe Wibeke

Hakarps Missionssamfund

Betaniaförsamlingen

75 år

av YNGVE JOHANSSON

Vid ett jubileum går tankarna gärna tillbaka till gångna tider, förhållanden och händelser omkring den tidpunkt man firar minnet av. Så var också förhållandet när Betania och Hakarps Norra missionsförsamlingar firade minnet av Hakarps Missionssamfunds tillblivelse, vilket skedde den 10 juni 1885. Det är ur detta samfund som Betania och Hakarps Norra församlingar växt fram. Betania-församlingens juridiska beteckning är fortfarande Hakarps Missionssamfund Betaniaförsamlingen eftersom samfundet ännu i dag existerar.

Minnesgudstjänsten av samfundets tillkomst hölls den 19 juni 1960 på den plats där Hakarps missionshus en gång stått och i vilket samfundet bildades, nämligen på Fagerslätts ågor bakom militärgaragen. Minnesstunden som var välbesökt inramades av mycket sång och musik från Betania och Hakarps Norra församlingars musikföreningar samt av Frälsningsarméns hornmusikkår från Huskvarna. Högtidstalare var rektor Gunnar Annby, Tenhult. På ett medryckande sätt lät talaren den stora lyssnarskaran bland annat få en inblick i, under

vilka svårigheter den frikyrkliga rörelsen begynte sin verksamhet. Tälaren manade till tacksamhet för vad våra fäder gjort, för vad som nu göres samt för de bättre möjligheter vi nu har att föra Guds verk, som våra fäder började i vår bygd, vidare till kommande generationer.

Yngve Johansson föredrog en historik över den frikyrkliga verksamheten i Hakarp från dess början på 1840-talet och fram till våra dagar. (En liknande skildring finns återgiven i Hakarps krönika år 1947.) Minnesstunden leddes av pastor Harald Jonsson.

I dag spirar gräs och buskar mellan de stenar som en gång var den grund, på vilken missionshuset vilade. Höga granar och björkar susar sin vaggsång över den plats där den frikyrkliga verksamhetens vagga i Hakarp en gång stått. Gå gärna dit, stanna en stund på denna märkesplats, och tänk på vilken betydelse i andligt och kulturellt avseende denna plats hade i den tidens andliga mörker.

De kommo från mörker och
hedendom
men tändes av himmelskt ljus,
Sen byggde de eget bönehus
sin egen helgedom.

Fast kampen var hård för
dagligt bröd
och slanten för dagsverket liten
och kappan och rocken var sliten,
bar de varandras nöd.

Deras stämma har tystnat om
domedag
och om nåd för syndare alla,
må aldrig det budskapet falla
i glömska som du och jag.

Men Gudsordet kan döden ej
skörda
det lever i dag liksom förr
och öppnar välsignelsens dörr
för den som bär ångestens börda.

Hemvärnsgården

Teckning av Uffe Wibeke

Hakarps hemvärn och hemvärnsgård

av GUNNAR HAKEMAN

Hakarps hemvärn liksom hela landets kunde år 1960 fira 20-årsminnet av sin tillkomst. Det var under trycket av det finska vinterkrigets allvarstygda dagar som tanken på bildande av en frivillig organisation för hemortens omedelbara försvar kom upp. Meningen var att denna skulle utgöras av behjärtade män, som ej tillhörde krigstjänstskyldiga grupper utan vistades i hemorten och därför med kort varsel skulle kunna gripa in. En statlig utredning tillsattes och med stor snabbhet kom ett förslag, som riksdagen någon tid efteråt antog. Enligt den antagna organisationsplanen skulle kommunens styrelse mottaga anmälningar till medlemskap i hemvärdet, en avdelning borde finnas i varje kommun eller i en del fall gemensamt för flera

kommuner. Under rådande förhållanden och med den starka och enhälliga försvarsanda, som genomsyrade hela vårt folk, gick rekryteringen raskt. Anmälningar till medlemskap strömmade in och utbildning och övningar sattes igång.

Här i Hakarp bildades en hemvärnspluton, samarbetande med hemvärnet i Huskvarna. Den förste plutonchefen var Albin Karlsson, som trots att vapen och övrig utrustning var av synnerligen primitivt slag excerserade med gubbar och pojkar och satte dem in i de uppgifter som skulle åvila dem. Dessbättre behövdes, som vi alla vet, hemvärnet inte sättas i på allvar under kriget, men fick dock fullgöra en hel del bevakningstjänst i samband med inkallelser och liknande.

Intresset bland hemvärnsmännen och för hemvärnet har inte avtagit, även sedan kriget slutade har ju världen varit full av oro, och försvarsintresset fördenskull ständigt levande. Efter Albin Karlsson blev Erik Svensson, Björkelid, chef för Hakarps hemvärnspluton, och under hans tid, närmare bestämt 1954, blev Hakarp eget hemvärnsområde och Erik Svensson därmed den förste hemvärnschefen i Hakarp. Han efterträddes 1957 av Lennart Carlsson, som fortfarande innehar chefsposten för den nu c:a 50 man starka hemvärnsstyrkan, Stig Drott är hans ställföreträdare och Rune Wixe adjutant.

I nära samarbete med hemvärnet finns en avdelning av hemvärns-samariter, en organisation av ungefär samma ålder som hemvärnet med uppgift att ta vård om skadade. 1955 bildades i Hakarp en hemvärnslottaavdelning som ombesörjer förplägnaden av hemvärnsmännen vid en del av övningarna.

När Hakarps hemvärn firade sitt 20-årsminne den 21 maj 1960 skedde det i hemvärnsgården som samtidigt invigdes varför en liten historik över dennas tillkomst måste ingå här. Under 1957 sökte några hemvärnsmän kontakt med ledningen för Huskvarna Vapenfabrik med förfrågan om det kunde gå att få någon medverkan av detta företag för att få en lokal, där de frivilliga försvarsorganisationerna och även andra organisationer kunde få tillfälle att bedriva sitt arbete i olika former, ha sammankomster och i övrigt utnyttja i olika sammanhang. Vapenfabrikens dåvarande chef, direktör Thure Öberg, ställde sig mycket välvillig och snart utväxlades handlingar där "Vapen" för 25 år upplät förfoganderätten till ett av sina hus vid Stensholms fabrik utan kostnader. Företaget lovade även att på olika sätt medverka vid iordningställandet av huset för avsett ändamål.

Det var det gamla "Utsigten", som förut tjänat som arbetarbostad, som välvilligt uppläts. Huset, som torde vara uppfört omkring 1870, hade emellanåt bebotts av tre familjer i lägenheter bestående av ett rum och kök, och många nuvarande hakarpsbor ha vuxit upp där. Byggnaden gör skäl för namnet, när man kommer dit upp har man en vidsträckt och vacker utsikt över bygden, högt och fritt beläget som det är.

När förfoganderätten var klar var hemvärnsmännen färdiga att sätta igång arbetet med att upprusta och utrusta lokalen, några pengar fanns inte, men däremot arbetsvilja och stort intresse. En interimstyrelse med representanter för hemvärn, samariter och lottor tillsattes som fick till främsta uppgift att anskaffa de oundgängligen nödiga kontanterna samt bidrag i andra former för att få det färdigt. Det ena gjordes efter det andra och på våren 1960 var det mesta klart, åtminstone vad själva byggnaden beträffar, medan en del inredning fick lånas ihop till invigningen.

I underbart vackert vårväder med flygande fanor och klingande spel kunde jubiléet och invigningen försiggå i närvaro av en intresserad allmänhet och en del särskilt inbjudna gäster representerande kommunen, de högre hemvärnsorganisationerna samt bidragsgivare m. fl. Efter musik av A 6 musikkår förrättade komminister Josef Larsson korum, hemvärnschefen Lennart Carlsson lämnade en redogörelse om tillkomsten av hemvärnsgården och försvarsområdesbefälhavaren överste Carlborg höll invigningstalet. Lottor och samariter överlämnade priser till hemvärnsmännens tävlingar, lottorna serverade kaffe och slutligen tackade Albin Karlsson å de inbjudnas vägnar. Det var en strålande fest.

Ur Lennart Carlssons redogörelse må nämnas att hemvärnsmännen gjort c:a 2000 dagsverken vid iordningställandet av gården medan lottor och samariter utrustat den med textilier och serviser samt att gåvor av mångahanda slag lämnats av enskilda och företag inom kommunen, en uppräknig synes onödig i detta sammanhang. Nämnas bör dock att Hakarps hembygdsgård, som enligt sina stadgar har som en av sina uppgifter att stödja hemvärdet överlämnat 500 kronor motsvarande vad en hemvärns- och hembygdsfest den 31 augusti 1941 gav som grundplåt vid bildandet av hembygdsföreningen samma år (se 1947 års krönika sid. 4 och 5), ytterligare anslag därifrån har även ställts i utsikt. Till inredningen har senare Hakarps kommun bidragit med 1.500 kronor.

Med tillkomsten av hemvärnsgården har ytterligare en lokal för allehanda sammankomster i kommunen kommit till, den får utnyttjas av föreningar och enskilda efter förfrågan hos ordföranden, Lennart Carlsson, och vi hoppas att den kommer till användning allt mer i fortsättningen. Föreningen Hakarps hembygdsgård och hemvärdet med dess närstående organisationer ha väl olika uppgifter att fylla i samhället, men dessa uppgifter äro dock så likartade att de väl motivera ett fortsatt gott samarbete. Gången tid, nutid och framtid äro begrepp, som oupplösligt ingå i vårt folks och vårt lands andliga, kulturella och materiella liv.

Smedstorps fritidsområde

av IVAR MEURLING

Vårt behov av att vistas ute i naturen gör sig allt mer påmint ju mera välståndet växer. Att vår standard höjes, att vi få allt bekvämare och ändamålsenliga bostäder, var familj sin egen bil o. s. v. är endast att vara mycket tacksam för men människan blir icke enbart av detta lycklig och belåten i längden, det är något som fattas i allt överflödet. Det är den stilla ro och lugnet som endast vistelsen ute i naturen kan skänka. En del är nog lyckliga att äga en egen bit natur med sommarstuga dit man hastar så snart arbetsveckan är slut med allt jäkt och slit. Men det är långtifrån alla som har det så och börjar sommarstugorna ligga allt för tätt och hopgyttrade har de mist sin uppgift att skänka lugn och vilsam avkoppling. Alla de som icke ha råd med egen sommarstuga ha ju även samma behov av avkoppling och lugn i naturen men för dem finns icke annat än utflykter till marker som äges av andra.

Dessa enskilt ägda områden med vacker natur, ljusa ängar och hagar med lövträd och blommor bli allt färre och man kan ej begära att den enskilde markägaren skall låta sin mark ligga med ringa pro-

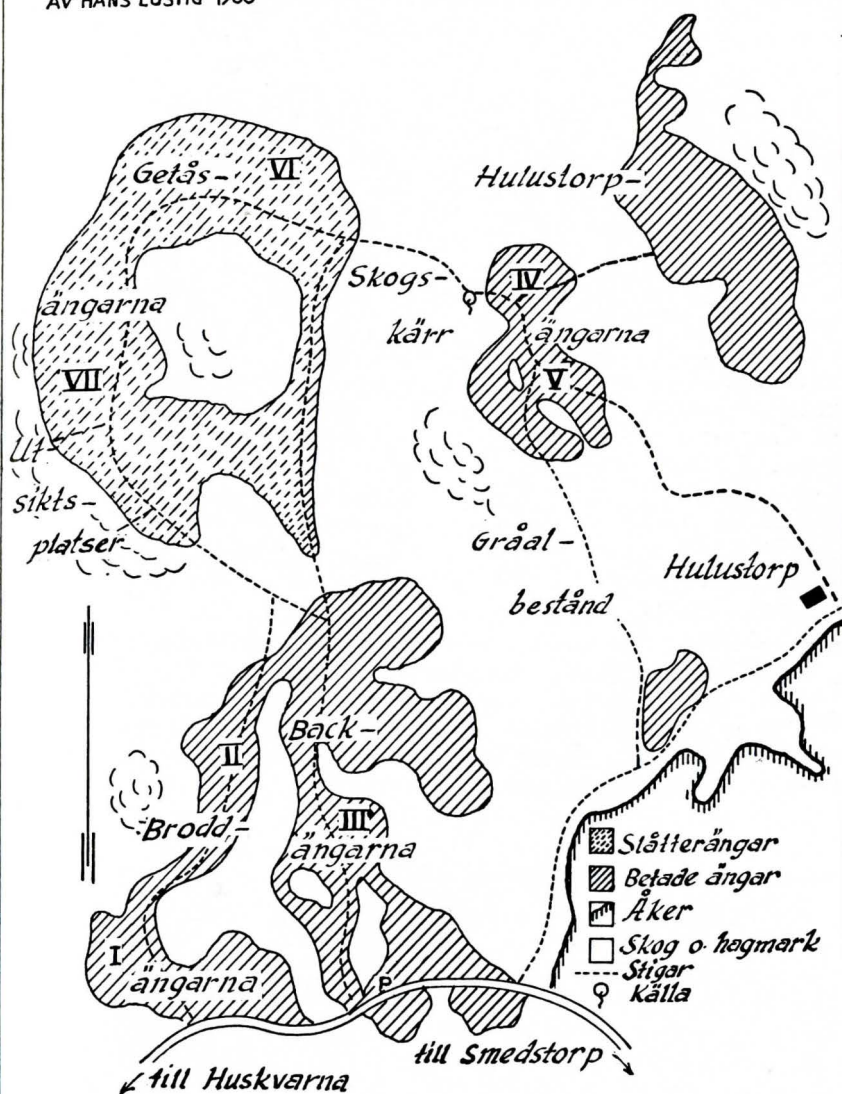
duktion bara för att den är vacker och omtyckt av naturälskande stadsbor, nej han måste se till att hans mark ger mesta möjliga produktion och avkastning i penningar och därför planterar han dessa med granskog vilket ger betydligt större avkastning än lövskogen. Följden blir att istället för den vackra ängen har vi fått en mörk och risig granskog som icke på samma sätt inbjuder till promenader.

De styrande i Huskvarna har i god tid insett denna utveckling och då staden år 1941 inköpte egendomen Smedstorp i Hakarp socken avsattes ett 135 hektar stort område till fritidsområde. Det utgöres av ängs- och hagmarksområdet väster om gårdens åkrar och sträcker sig utmed branterna ända ned till stadsbebyggelsen. Inom detta område finnes de flesta typer av naturområden representerade, där finns leende vackra ängar med glest bestånd av björk och ek och vackert rundade hasselbuskar, där finns snåriga områden med enbuskar, nypon och hagtorn där småfåglar har ett kärt tillhåll, där finns tät granskog där marken är så beskuggad att endast en grön mjuk matta av mossor med inslag av harsyra växer, där finns områden med gråal vilka på våren då vitsipporna blommar liknar en snödriva men längre fram på sommaren då bladen äro utslagna är så mörkt att några markväxter knappast kan klara sig och det finns bergstup och branter där det nära nog fordras en alpklättrare för att forcera. Man kan vandra på vackra slingrande stigar som utmynnar på utsiktsplatser med en hisnande vacker utsikt, där man framför sig har hela södra vätterbygden som om man såge den från en flygmaskin. Ja, man kan vandra inom detta fritidsområde i dagar och veckor och ständigt finna nya naturtyper.

Lantmästaren Hans Lustig vid Statens försöksgård, Flahult, vilken är en stor kännare av våra ängars markflora, har inom olika delar av Smedstorps fritidsområde gjort undersökningar ur botanisk synpunkt och framlägger resultatet av dessa undersökningar i efterföljande artikel.

KARTA ÖVER SMEDSTORPSOMRÅDET

AV HANS LUSTIG 1960

Markfloran på Smedstorpsområdet

Av HANS LUSTIG

Det ligger något av poesi över ängar och hagar. Det ljusa och skira landskap som ängs- och hagmarkerna utgör i vårt land är också en den kanske vackraste produkt som skapats av natur och kultur i samverkan. Kulturen bidrar säkerligen inte med minsta andelen. Mäniskans ingripande i landskapet har i detta fall lämnat mycket kraftiga spår efter sig; kanske större än vi är benägna att tro.

Dessa vackra natur- och kulturskapelser är emellertid på snabb väg att försvinna. Hävden av slåtterängar har krympt till obetydlighet. De med möda hopplockade stenrösena i ängar och hagar vallas över och ligger snart helt glömda. Det ljusa landskapet mörknar mer och mer av barrskogens påskyndade invandring. De sista resterna av det som en gång utgjorde "åkerens moder" håller på att utplånas.

Vi tjasas av ängarna och hagarna, då vi rör oss ute i markerna. Och det är ofta tillräckligt för oss att se dem endast så där i förbigående. Men stannar vi till och betraktar växtligheten lite noggrannare, skall vi finna att t. o. m. den kortbetade hagen består av ett myller av sköna växter. Och ju mer vi tränger in i ängens och hagens individer ju intressantare är det. För att i någon mån ge en bild av floran på Smedstorpsområdets slåtterängar och betesmarker har föreliggande enkla undersökning kommit till. Arbetet, som givits mig i uppdrag av områdets vårdare och förvaltare, länsskogvaktare *Ivar Meurling*, gör inte några som helst anspråk på att vara en uttömmande redovisning av floran på området — som f. övr. avser endast norra delen av fritidsområdet — därtill har tiden varit alltför begränsad. Det må tjäna endast som en mycket enkel orientering.

Floran i de olika växtsamhällena.

Att frambringa rikliga gräsmarker för boskapen får anses utgöra ursprunget för vårt lantbruk, och kan räkna anor sedan årtusenden. Det mest primitiva redskap som i äldre tider användes för framställning av betes- och slåttermarker var elden. I askan efter svedjeelden spirade allsköns gräs och örter; en företeelse som vi än i dag kan bevittna i våra dagars hyggesbrännor. En växt som mycket ofta dominerar på sådana brännor och kalhyggen är gräset kruståtel (*Deschampsia flexuosa*), visserligen ett mycket näringsfattigt och smaklöst gräs, men dock utgörande en start till en ny vegetation. Efter det att marken mera ihållande används för bete eller slåtter omställer sig floran till en mera speciell typ — vid bete till låga betes- och tramptåliga arter,

vid slåtter till mera högvuxna gräs och örter. För att försöka återge dessa förhållanden på Smedstorpsområdet, har i ett antal slåtter- och betesängar utförts graderingar av vegetationen. Graderingen, som avser endast *fältskiktet*, (bottenskiktet, mossor o. dyl., ingår således inte i analyserna) har skett enligt en 5-gradig skala (*Hult-Sernander-du Rietz*). För att få ett begrepp om den omgivande, i vissa delar kraftigt slutna hagmarkens flora, har även denna i grova drag angetts.

Smedstorpsområdet är beläget strax norr om Huskvarna stad, och har sålunda sin utbredning på Huskvarnaberget (Getåsen). Höjden över havet på de högst belägna ängarna (Getåsängarna) är således c:a 300 m. Flera av de betade ängarna har tidigare, i större eller mindre omfattning, varit föremål för öppet bruk. Under de senaste c:a 30 åren har de dock utnyttjats endast för bete. Slätterängarna har alltsedan år 1956, då de röjdes, varit föremål för slåtter, dock endast i naturvårdande syfte. Tidigare torde de ha använts både för slåtter och bete (möjligen getbete). Då de före röjningen var ganska trädbevuxna, har givetvis floran ännu inte hunnit omställa sig till typisk slätterängsflora, utan har ännu mycket kvar av skogsvegetationens fältflora. Slåttern på dessa ängar företas med lie i början på augusti månad. En enligt nutida lantbruksbegrepp alltför sen slåtter. Enligt den gamla ängsskötselns regler skulle emellertid växterna hinna frösprida sig; en sak som hade mycket stor betydelse för ängarnas möjlighet att utveckla så riklig foderproduktion som möjligt.

Den omgivande hagmarkens vegetation. Större delen av Huskvarnaberget klädes av lövskog; ek (*Quercus*), björk (*Betula*), rönn (*Sorbus*) och sälg (*Salix*). Marktillståndet är mycket gott över hela området, varför vegetationen är synnerligen frodig. Hagpartierna kring Broddängarna och de något högre belägna Backängarna utgöres, vad trädskiktet beträffar, nästan enbart av lövträd. Även vildapel (*Malus*) förekommer här. En (*Juniperus*) är förhärskande inom buskskiktet, men även hassel (*Corylus*), nypon (*Rosa*) och hagtorn (*Crataegus*) förekommer i detta vegetationsskikt. Fältvegetationen utgöres i huvudsak av gräs; kruståtel, rödsvingel (*Festuca rubra*) och ängsgröe (*Poa pratensis*). På särskilt torra områden fårsvingel (*Festuca ovina*) och ängshavre (*Arrhenatherum pratensis*), i skuggiga lägen och vid bergrötter och blockterräng lundgröe (*Poa nemoralis*). De tidigt blommande vitsipporna (*Anemone nemorosa*) och gullvivorna (*Primula veris*) ger en typisk våraspekt åt landskapet, medan sådana örter som ärenpris (*Veronica*), blodrot (*Potentilla*), solvända (*Helianthemum*) och blåklockor (*Campanula*) jämsides med de blommande gräsen ingår i sommarbilden.

I de fuktiga lägena som finns här och var i området förekommer, förutom de tidigare nämnda trädslagen, klibbal (*Alnus glutinosa*).

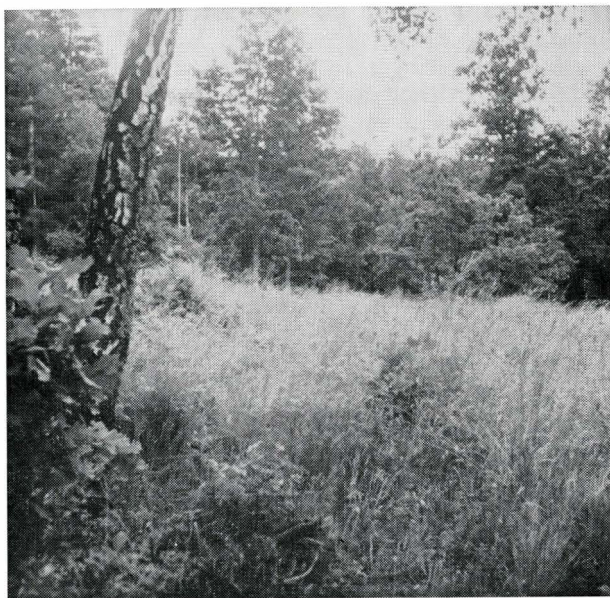

Bild 2. Gräset kruståtel (*Deschampsia flexuosa*) dominerar ofta på nyröjda ställen, innan slåttern bunnit omställa floran till annan typ. Foto H. Lustig 1961

Buskskiktet kännetecknas här av hallon (*Rubus*), men också av teningar av ek, rönn och andra trädslag. I fältskiktet förekommer starr- och tågarter (*Carex*, *Juncus*) samt tuvtåtel (*Deschampsia caespitosa*). I de glesare buskskikten växer krypven (*Agrostis stolonifera*) och smörblommor (*Ranunculus*). I de något torrare delarna dessutom skogskovall (*Melampyrum silvaticum*) och kruståtel. T. o. m. sådana torrälskande växter som fårsvingel och ängshavre kan man få se här, samt en och annan nattviol (*Platanthera*) som sprider sin underbara doft under ljusa sommarkvällar.

I den bergbundna terrängen, som är ganska vanlig inom området, utgöres trädskiktet, förutom av lövträd, även av gran (*Picea*) och tall (*Pinus*). Fältskiktet här består huvudsakligen av kruståtel, lundgröe och piprör (*Calamagrostis arundinacea*), och kring träden i skarpt avgränsade bestånd skogsbingel (*Mercurialis*) med sina frodiga blad och anspråkslösa blommor.

Vi följer någon av stigarna som leder upp till slätterängarna. De ganska slutna hagamrådena i anslutning till dessa ängar är rikt beklädda med både löv- och barrträd. Buskvegetationen består i huvudsak av en, men även smärre ekar och rönnar får räknas till den mera betydande, lägre vegetationen. Även hassel förekommer här och var.

Fältskiktet utgörs, i synnerhet i området som omges av ängarna, främst av harsyra (*Oxalis*), vars små vitröda blommor tillsammans med de små grupperna av blåsippor (*Anemone Hepatica*) ger den typiska vårbilden i landskapet. Längre fram på sommaren blommar skogskovall, blodrot och andra växter. Blåbär (*Vaccinium Myrtillus*), smult-ron (*Fragaria vesca*), skogsbingel, kers (*Aegopodium*) och ormbunkar är andra växter som får räknas som typiska för området. Av graminiderna märks kruståtel, våbrodd (*Anthoxanthum*) och fryle (*Luzula*). Den förstnämnda oftast en tät fäll nästan helt utan vippor. En rikligare stråskjutning inträder först sedan röjning och slåtter företagits; en företeelse som bl. a. kan iakttas i de "unga" slåtterängar, som finns söder om detta skogsparti (bild 2). Fältskiktet i området norr om Getåsängarna karaktäriseras vårtid av vitsippor, som ofta bekläder marken som en vit matta. Viol (skogs- och kärrviol) förekommer här också. I övrigt täckes marken till stor del av blåbärsris och krus-tåtel. I de mera blockrika delarna tittar vänderoten (*Valeriana*) fram bakom de mossgröna blocken tillsammans med stensötan (*Polypodium*) (bild 3).

Bild. 3. Vänderoten (*Valeriana*) tittar fram bakom mossgröna block tillsammans med stensöta och ballon.

Foto H. Lustig 1961

Följer vi stigen åt öster kommer vi in i ett fuktigt skogsområde (skogskärr) med gran, al och asp (*Populus*). Buskskiktet består i huvudsak av hallon. Fältfloran utgörs av harsyra, smörblomma, ormbunkar, tuvtåtel och i botten-skikten en klargrön beklädnad av härliga mossor. Just i skogskanten innan vi kommer ut på betesängarna finns en källa, vari växer mannagräs (*Glyceria fluitans*), alger och andra flytande växter, omgiven av mindre björkar, granar, vide och nyponbuskar. Går vi stigen som leder till den övre ängen, ser vi att träden här är i huvudsak barrträd med ek och björk glest insprängda. Buskvegetationen består nästan enbart av en. I fältskiktet dominerar blåbär och på de torrare delarna ljung (*Calluna*).

Slutligen skall i detta sammanhang nämnas några ord om de vackra gråalbestånden (*Alnus incana*), som finns i de östra delarna av Smedstorpssområdet (det kan vara av intresse att veta att förutom granen är det endast gråalen som invandrat norrifrån i vårt land). Gråalens gråglänsande stammar ger, på grund av sitt långa, smäckra växtsätt, ett mycket vackert intryck. Undervegetationen här utgörs främst av hallon samt telningar av gråal. I de lägre växtskikten märks ormbunkar, vitsippor och harsyra. En och annan stinknäva (*Geranium Robertianum*) förekommer samt tuvtåtel. I dessa områden finns också den mindre vanliga orkidén nästrot (*Neottia*).

Vegetationen i de betade ängarna. De betade ängarna på Smedstorpssområdet är dels sådana som tidigare varit föremål för odling (Broddängarna) dels mera naturliga ängar (Backängarna, Hulustorpängarna) där aldrig egentlig odling förekommit eller denna ligger mycket långt tillbaks i tiden. Broddängarna saknar således både träd- och buskskikt, endast i den nedre av ängarna (I) finns en mindre trädgrupp (ek). Den helt dominerande arten i fältskiktet (tabell I.) hos dessa ängar är det mycket vanliga gräset vårbrodd, som också föranlett mig att ge Broddängarna dess namn. Av de högre gräsen är det främst timotej (*Phleum pratense*) och ängskavle (*Alopecurus pratensis*) som är av betydelse, särskilt i den nedre delen. Rödven (*Agrostis tenuis*) och ängsgröe förekommer också, liksom i de sankare delarna tuvtåtel och en del halvgräs. Den övre delen av ängarna (II) avviker i viss mån från den nedre genom sitt mycket rika bestånd av det mindre vanliga gräset lentåtel (*Holcus mollis*), som på vissa ställen faktiskt tävlar med vårbrodden i dominans. Örterna utgörs främst av de för betesmarker typiska växtslagen, såsom rölleka (*Achillea*), maskros (*Taraxacum*) och vitklöver (*Trifolium repens*). Den sistnämnda f. ö. synbart gynnad av trampet längs stigen som löper genom ängen (bild 4). I de torrare delarna, som exempelvis kring den lilla trädgruppen, syns mandelblomma (*Saxifraga granulata*), fibblor (*Hieracium*) och blåsuga (*Ajuga*). Skogsnoppa (*Gnaphalium*) är en annan rätt vanlig växt, särskilt i de övre delarna.

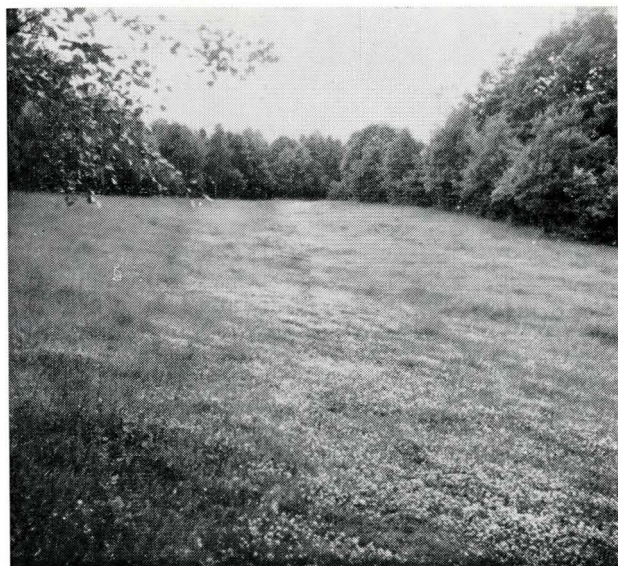

Bild 4. Vitklövern (*Trifolium repens*) är en växt som i hög grad gynnas av trampet i stigarna som löper genom ängarna.

Foto H. Lustig 1961

De betade ängarna genomlöper, liksom de övriga växtlokalerna typiska årstidsaspekter. Vårbrodden, som är ett av våra allra tidigaste gräs, anger mycket tidigt, redan i början av maj, våraspekten genom sina vackert färgade axvippor, som ger en brun-vinröd ton åt ängen. På de torrare delarna blommar i mitten av maj mandelblomma, styvmorsviol och en och annan gökärt. Längre fram på sommaren börjar vitklöverns blommor bilda ett praktfullt inslag, och tuvtätelnas kopparglänsande vippor börja gå ur slidorna. Ängssyrans (*Rumex*) vackert blekröda stänglar höjer sig också nu över det täta vitklöverfloret. I skogskanten mot öster påträffas den blålila åkervädden (*Knautia*) och det djupblå jungfrulinet (*Polygala*). Darrgräs (*Briza*) och även ängshavre förekommer här, jämsides med tjärblomster (*Viscaria*), solvända, ärenpris och fibblor. I slutet av juni och början av juli börjar betningen sätta spår i vegetationen. Vissa delar kortsnaggas, andra mindre smakliga ställen ratas och växer vidare. Gör man en promenad i dessa ängar fram i augusti har hösten redan satt sin prägel på vegetationen. De ratade gräsen stå halmgula, några enstaka prästkragar (*Chrysanthemum*) blommar i kanterna och här och var ser man gulmåra (*Galium*) och johannesört (*Hypericum*) med sina varmt gula blommor.

BETADE ÄNGAR

Tabell 1.

Gräs	I	II	III	IV	V
<i>Agrostis tenuis</i>	1.....		1 1 1 1 1		
<i>Agrostis stolonifera</i>		 1 ..	1		... 1...12
<i>Alopecurus pratensis</i>	1 1				
<i>Anthoxanthum odoratum</i> ..	5 5 3 5 4	3 1 3 2 3	3 2 1 2 1	1 1 ... 1	1 2... 1
<i>Briza media</i>				1.....	
<i>Cynosyrus cristatus</i>				 1	2 1 2 ...
<i>Festuca ovina</i>			... 2 4 2	2 4 3 2 5	1...1
<i>Festuca rubra</i>			2.....		1.....
<i>Holcus mollis</i>		1 2 2 1			
<i>Luzula campestris</i>				 1	1 ...
<i>Luzula pilosa</i>		 1	1 ...	 1	 1 1
<i>Nardus stricta</i>				1 1 2 1	
<i>Phleum pratense</i>	1 1				
<i>Poa annua</i>			1...1		
<i>Poa pratensis</i>	1.....	... 1	1 1 1 1 3	 1	 1

Örter

<i>Achillea millefolia</i>	2 1 3 4 3	2 1...23	... 1 3 2 1	... 2	... 1 1 1 2
<i>Ajuga pyramidalis</i>	... 1				
<i>Alchemilla vulgaris</i>	 1	1... 1 ...	1 1...1 1	3...2 3 3	1... 1 1
<i>Hieracium Pilosella</i>	1... 1				
<i>Hieracium Auricula</i>				... 1...1	2... 4 3
<i>Lathyrus silvestris</i>			1 1		
<i>Lathyrus montana</i>	1.....				
<i>Lotus corniculatus</i>				 2	1 4...3 1
<i>Plantago lanceolata</i>	1 1 2 1 1	1 2 2 1 1	2 1	1 2...2 1	1 2 3 2 4
<i>Plantago Major</i>	1.....				
<i>Potentilla Anserina</i>				1 1	
<i>Potentilla erecta</i>				3 2 2 ...	
<i>Ranunculus akris</i>					1...1 ...
<i>Ranunculus repens</i>		1...1 1 1		 1	
<i>Saxifraga granulata</i>	 1				
<i>Taraxacum vulgare</i>	... 1 3 2	1 3 1 4 5	2..... 2		1 ...
<i>Trifolium hybridum</i>	 1				
<i>Trifolium pratense</i>		 1		... 1...1 1	
<i>Trifolium repens</i>	1 1	2 4 4 2 5	4 5 3 2 5	5 1...2 5	4 1...1 2
<i>Veronica officinalis</i>		... 1			
<i>Viola Riviniana</i>				1.....	1.....

Analysytornas storlek 50x50 cm.

Täckningsgrad 1=1/16 av ytan, 2=1/16—1/8, 3=1/8—1/4, 4=1/4—1/2 och 5=1/2. Analyserna utförda i slutet av juni 1961.

Bild 5. Våraspekten hos slätterängen karaktäriseras av vitsippan (*Anemone nemorosa*).

Foto H. Lustig 1961

I Backängarna är träd- och buskvegetationen väl utvecklad. Träden, som utgöres av björk, ek och rönn, samt en och annan vildapel, bildar ofta tillsammans med nyponbuskar och hassel vackert formade runnor. Hasselbuskarna uppnår f. ö. på vissa ställen mycket kraftiga dimensioner. I fältskiktet dominerar vårbrodd och fårsvingel samt ängsgröe och rödven. Av andra gräs kan nämnas rödsvingel och ängshavre, den senare på de svagt betade ställena kring träd och buskar. Även vitgröe förekommer ganska rikligt på hårt trampade ställen. Av örterna dominerar främst vitklövern, men även rölleka och daggkåpa (*Alchemilla*) är vanliga, liksom maskros och svartkämpar. Våraspekten karaktäriseras av vitsippor och gullvivor, som funnit fredade ställen kring runnorna och inne mellan träden. Fram i slutet av maj blommar gökärt (*Lathyrus montanus*) och mandelblomma, den senare på torrare ställen, backslänter o. dyl. Några spridda blåsuga här och var, samt en och annan gullviva som blommar rätt länge. Sommaraspekten utmärks av den blommande vitklövern, som bildar vita fält i det korta gräset, där en och annan kamäxingvipa (*Cynosyrus cristatus*) står klargrön. Jungfrulinet blommar i ängarnas utkanter. Ängshavrens silverglänsande vippor börjar nu bli yviga. Några håriga knägrästuvor (*Sieglingea*) står hårt tilltrampad i närheten av stigarna. I gräset gömmer sig brunört (*Prunella*) och ärenpris.

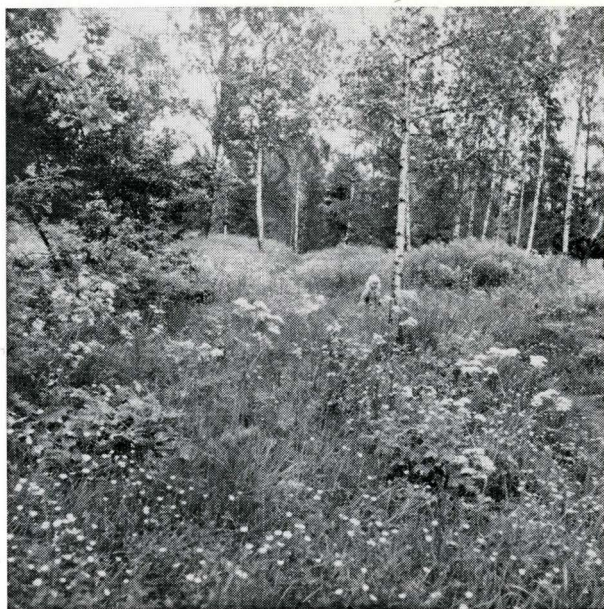

Bild 6. Sommarfloran på slätterängarna är helt betagande. De prunkande sommarfärgerna har förvandlat ängen till något av det vackraste man kan få se.

Foto H. Lustig 1961

De nedre Hulustorpängarna kan särskiljas i två olika varianter, bl.a. kännetecknas ett område av mycket riklig staggvegetation (*Nardus*). I denna del förekommer dessutom mycket rikligt med fårsvingel. Vitklövern dominerar av örterna, vilka också är rikt representerade i daggekåpa, svartkämpar och blodrot. Skogsklövern (*Trifolium medium*) förekommer i rätt stor mängd. En annan växt som synes trivas väl här är fältgentianan (*Gentianella*). Den andra ängsvarianten som kännetecknas av en lägre, våtare del och en högre, torrare, avviker från den föregående främst genom sitt rika inslag av kamäxing, som jämte vårbrodden dominerar ängen. I de torrare delarna förekommer dessutom fårsvingel, rödsvingel och knippfryle. Ängsgröe är till största delen koncentrerad till det stora ekbeståndet, under vars vidlyftiga grenar djuren synes tillbringa under soliga dagar; en sak som troligen bidragit till att gräset spritts här i så riklig mängd. I övrigt förekommer darrgräs och i ängens utkanter kruståtel. Krypvenen är rätt vanlig i de fuktigare delarna, liksom tuvtåtel. Även här är vitklövern rikt representerad, jämsides med de för de betade ängarna så vanliga arterna, nämligen rölleka, daggekåpa och svartkämpar. Käringgigel (*Lo-*

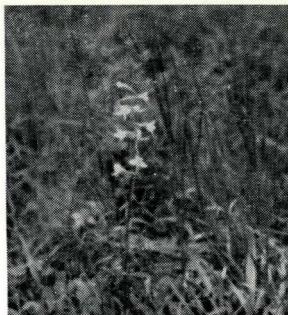

Bild 7. På Smedstorpssområdet kan man få se ett flertal orkidéer. Jungfru Marie nycklar (*Orchis maculata*) t. v. och nattviol (*Platanthera*) t. h., är de vanligaste.

Foto H. Lustig 1961

tus corniculatus) är dessutom mycket vanlig i dessa ängar och ävenså revfibbla (*H. Auricula*). Frampå höstkanten lägger man märke till ögontröst (*Euphrasia*), som med sina ljuslila blommor bildar ett vackert inslag i den nu något fattiga floran.

De övre Hulustorpängarna företer ett något igenväxande tillstånd. Trädsiktet är ganska rikt; några kraftiga ekar dominerar, i övrigt björk, rönn och även barrträd. Busksiktet är i vissa delar av ängen nästan snårigt, och utgöres främst av nypon och en. Fältvegetationen domineras av gräs, såsom rödven, får- och rödsvingel, vårbrodd och ängsgröe. Den sistnämnda främst i de skuggade delarna av ängen (under de stora ekarna) samt även i gödselrator, varifrån spridningen av gräset till stor del syntes ske. Av örterna dominera här liksom i de övriga betade ängarna vitklöver, svartkämpar, rölleka och daggekåpa.

Vegetationen i slåtterängarna. Trädvegetationen i de övre getåsängarna (VI) utgörs främst av björk. Busksiktet är naturligt nog mycket glest — endast några enstaka nyponbuskar. Fältsiktet är emellertid så mycket rikare (tabell 1). Som viktigaste arter i detta växtsamhälle är vitsippa och rödven, och ängen torde i stort kunna karaktäriseras som rödvenäng. Av övriga gräs som förekommer i rätt hög grad är tuvtåtel, ängsgröe och vårbrodd. Det rätt stora inslaget av kruståtel får väl närmast förklaras med ängens låga ålder som slåtteräng. Får- och rödsvingel förekommer ganska sparsamt, endast i ängens torrare delar. Av örterna intar — förutom vitsippa — smörblomma och teveronika (*V. Chamaedrys*) en mycket framträdande plats. Även mid-sommarblomster och svartkämpar är rätt vanliga. I ängens utkanter förekommer ängskovall (*M. pratense*), samt här och var i ängen skogsviol (*Viola Riviniana*) och även kärrviol (*V. palustris*). Ett mycket

SLÅTTERÄNGAR

Tabell 2.

Gräs

VI

VII

Agrostis tenuis	2 1 1 2 1 1 2...2 1 3 1	3...1 3 1 1 ... 2 1
Agrostis stolonifera	 1	
Anthoxanthum oderatum	... 3.....1 1 ...1	... 1 1...2 1 1 ... 1
Dactylis glomerata		 1 ...
Deschampsia caespitosa ..	1... 1...2...1...1 1	 1
Deschampsia flexuosa ..	1...1 1...1...1... 1.....	
Festuca ovina	3 4.....	1...3 2 1 2
Festuca rubra	1 1...2 ...2 ...	1 2...1
Luzula pilosa	 1	1 2...1.....1
Poa pratensis	1..... 1 ...1 ...1 2 1	 1 ...

Örter

Achillea millefolia	 1 ...	1...1
Alchemilla vulgaris	 1 1...1...1	1 ...2 2 5...2...2
Anemone nemorosa	4...4 1 1 4 1 4 3 2 3 2 4 1 4	... 4 1...1 1 1 ... 1
Anthriscus silvestris	 1..... 1...2.....	 1 ... 1
Chrysanthem. Leucanthem.		 1
Fragaria vesca		 1 ...1 1 1 1
Galium verum		 21
Geranium silvaticum	1 3...1 11	 1
Hypericum maculatum ..	 2...1.....	2...2 1 1
Knautia arvensis		 1 ...
Lathyrus montana	2.....	1...2 1
Lotus corniculatus		 1 ... 1
Melampyrum pratense ..	 1 1	 1...1...1 1
Mercurialis perennis		2
Plantago lanceolata	 1 ...2 2...1.....	 1 1 1 2
Potentilla erecta	 1...1...1	 1...3...1...1
Primula veris		 1
Ranunculus acris	 3 ...1 12 2 1	
Trifolium medium	1...1 ...	
Veronica Chamaedrys ...	1 1 ... 3 1.....1 1...1	1 1 1 1 ...1 1 1
Viola Riviniana	 1 1	 1 1 1 ...

Analyserna utförda i slutet av maj 1961.

kraftigt bestånd av mjölke (*Chamenerion*) finns i ängens mitt. Daggkåpa, johannesört och blodrot är andra ganska vanliga växter i detta samhälle.

Under våren — slåtterängens kanske tjugigaste årstid — är vitsipporna de helt dominerande växterna (bild 5). Det kan vara av intresse att veta att i äldre tider kallades vitsippan för "fagningsblomma"; då vitsippan blommade var det dags att faga (räfsa) ängen, d.v.s. ris och dyl. skulle hopsamlas och brännas. Detta ingick således i vårskötseln av ängen, innan gräsen täckte fjolårsförnan. En annan blomma som är ganska vanlig under våren är gullvivan, som lyser gul mellan träden, och ute på de torrare delarna (hällmarkerna) börjar mandelblomman spricka ut. Ängshavrens spjutvassa vita snärp sticker ut ur tuvorna. Tar man en promenad på slåtterängarna de första dagarna i juni finner man att blomprakten är mera återhållsam. Gräsen dominerar nu i ängarna med sin djupgröna färg. Ängshavren har gått i vipa på hällmarkerna. Och här och var upptäcker man små grupper av mandelblom och gökärt. Skogs- och kärrviolerna står blygt nerkrupna i gräset. En och annan gullviva står ännu kvar och blommar, och minner om den gångna våren. Vid midsommartid blir det emellertid en betydligt rikare blomprakt. Längs stigen upp till Getåsängarna

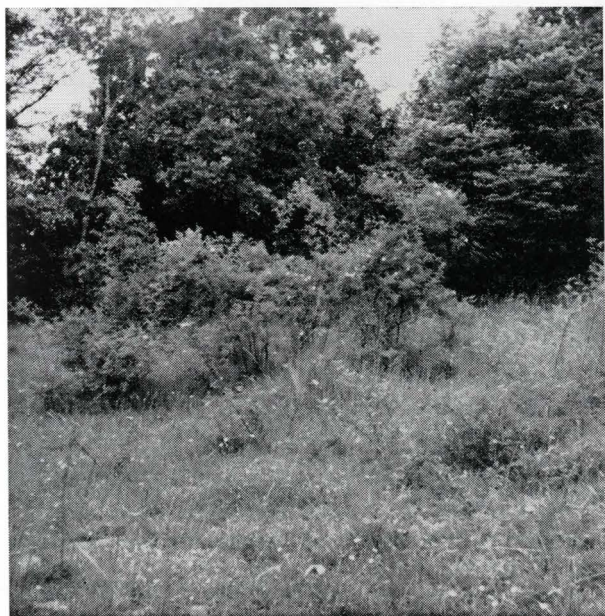

Bild 8. Vildrosorna är ett vackert inslag i ängarnas sommarflora.

Foto H. Lustig 1961

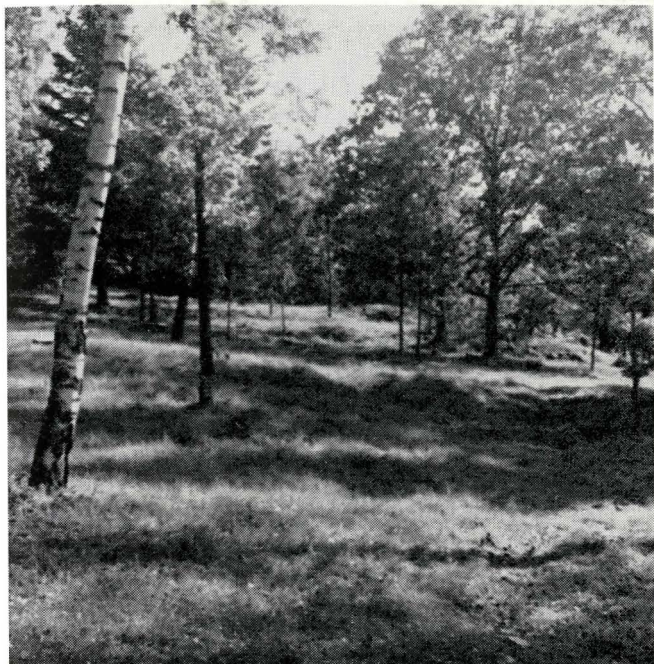

Mandelblomman (Saxifraga granulata) är en typisk växt på de grunda hållmarkerna som finns i området, där den växer tillsammans med fårsvingel, styvmorsviol och andra torrälskande växter.

Foto H. Lustig 1961

lyser vipporna av ängshavre och kruståtel likt silver i solen. Veronikan blommar i blåa fält med rosafärgade gökärtsblomster effektivt insprängda. Jungfru Marie nycklar (*Orchis maculata*) trivs i de fuktiga delarna längs stigen, jämsides med de mera triviala smörblommorna. Käringgigeln och solvända lyser klargula. Tjärblomstrets stiligt rosafärgade stänglar utgör behagfulla färgklickar bland de glänsande gräsvipporna. Den anspråkslösa fårsvingeln med sina gråviolettera vippor utgör en diskret bottenfärg under de höga gräsen.

Uppe på de ljusa, öppna slätterängarna lyser det i vitt och rödviolett (bild 6). Det är den stolta hundlokan (*Anthriscus*) och midsommarblomstren som svarar för denna prakt, men även smörblommornas gula blommor är ett vackert inslag. Vegetationen är tät och hög, men här och var kan man dock se en och annan nattviol. De sköna vildrosorna har slagit ut och den ljusblå veronikan gömmer sig under dess grenar. Skogsklövern blommar med mjuka, härliga bollar. De annars så enkla svartkämparna bildar med sin ljusa ståndarkrans en gloria kring den mörka blomaxeln, och framstår även de som praktfulla blommor. Mjölkebeståndet står nästan tvåmeterhøgt, men är ännu inte i blom. Rödvenens vippor börjar först nu tränga sig fram och syns som kopparröda spestär.

*Höstsolen silar ner genom lövkronorna och framhäver
den nyss slåttade ängens mjuka markkonturer.*

Foto H. Lustig 1961

De åt väster starkt lutande ängarna (VII) har i stort sett samma arter som de nu beskrivna. Vissa delar har dock en betydligt större täckningsgrad av vissa växter, som t.ex. fårsvingel och fryle, samt av örterna johannesört, smultron, ängskovall och daggekåpa. I de blockrika delarna förekommer under våren frodiga vitsippebestånd. Under träden blommar gullvivorna till långt in på försommaren, medan styvmorsviolerna lyser i intensivt blå fläckar på hällmarkerna.

Tar vi en promenad på slätterängarna i augusti månad finner vi att lien och räfsan har gått fram. Endast det höga mjölkebeståndet, som nu blommar rikt, har skonats. De mjuka markkonturerna framträder och ger ett vårdat intryck; karaktären av hävd har kommit in i bilden.

Kulturens inflytande på vegetationen.

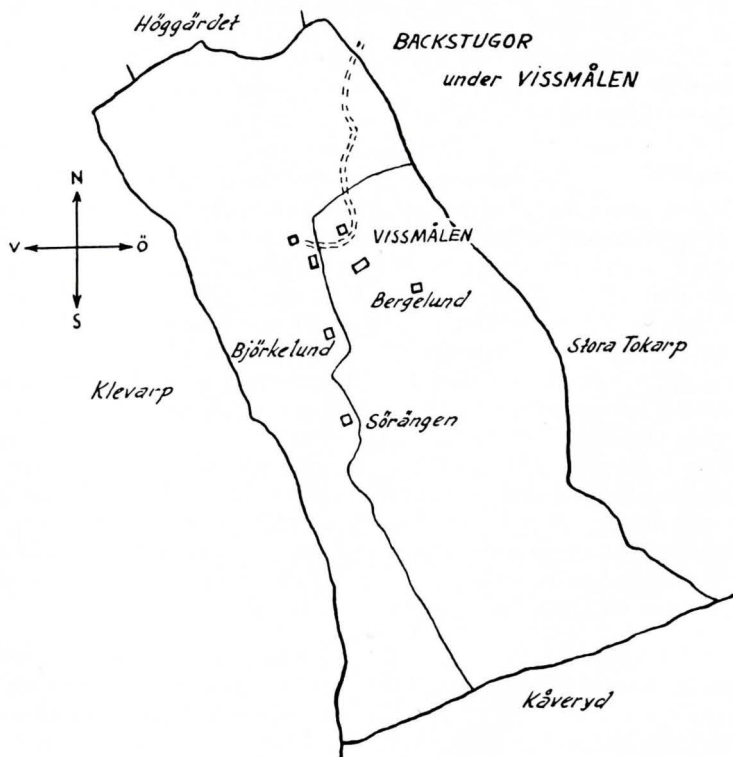
Det har i det föregående flyktigt omnämnts hur växtligheten reagerar för olika naturbetingelser, såsom skugga, torra marker och dylikt. Andra lika intressanta företeelser kan iaktas beträffande de av djuren

och människorna framkallade betingelserna — tramp, bete, slåtter och dylikt. Beträffande trampvegetationen har något omnämnts de rika *vitklöver*bestånd som uppstått längs stigarna som löper genom ängarna och även på ängar som betats ihållande och därför trampats hårt av djuren. Även andra växter har nämnts som typiska "trampväxter", såsom *vitgröe* och *knägräs*, som ofta finns just i och i omedelbar närhet av hårt trampade stigar. Skillnaden mellan betade ängar och slåtterängar är kanske alltför djärv att ange med föreliggande enkla material som utgångspunkt; slåtterängarna är alltför unga och betesängarna i flera fall alltför odlingspåverkade. Vad vi emellertid tydligt märker är slåtterängens fattigdom på lägre, beteståliga växter som *vitklöver*, *maskros* och *rölleka* och de betade ängarnas nästan totala avsaknad av *vitsippa* och högvuxna växter som *midsommarblomster*, *johannesört* och *hundloka*. — Slåttern och betet är således två faktorer som i hög grad påverkat vegetationen och gjort området till det ljusa och väna landskap vi nu har glädjen att få vandra i.

Torp och backstugor i Hakarps socken

av Ivar Meurling

VISSMÅLEN

Bergelund.

På bergshöjden c:a 200 meter sydöst om den östra gården i Vissmålen låg en stuga som kallades Bergelund. Den byggdes år 1855 av en arbetskarl Anders Håkansson, vilken tidigare bott i backstugan Björkelund under Vissmålen. Denne dog emellertid redan fyra år därefter och änkan gifte om sig med skomakaren Isac Johansson Lago från Öggestorp. Lago bodde i stugan till sin död 1882 varefter där blev bostad till ännu en skomakare då Frans Johan Ekström inflyttade 1883 från Huskvarna och bodde kvar till 1896. Året därefter revs stugan.

1855—1859

- Anders Håkansson f. 1809 21/5
 d. 1859 3/1
 h. Lena Andersdotter f. 1807 8/6
 s. Carl Gustaf f. 1834 12/12 d.
 1856 17/1
 s. August f. 1848 9/10

1860—1882

- Skomakaren Isac Johansson Lago
 f. 1809 19/9 d. 1882 29/3
 h. Lena Andersdotter f. 1807 8/6

1883—1896

- Skomakaren Frans Johan Ek-
 ström f. 1840 4/12
 h. Johanna Lovisa Hell f. 1852
 7/1
 s. Oskar Natanael f. 1875 7/12
 s. Adolf Frithiof f. 1879 6/10
 s. Carl Efraim f. 1884 29/6

Björkelund.

Denna stuga låg på den västra gården, c:a 250 m. söder om man-
 gårdsbyggningen på en liten höjd med fri utsikt fram till gården. Den
 byggdes år 1839 av dragonen Anders Todt från ryttaretorpet Berget
 under Stora Tokarp då han erhållit avsked från sin tjänst. Anders
 Todt och hans hustru vilka bodde ensamma på Björkelund upplät en
 del av sin bostad 1844 åt en arbetskarl Anders Håkansson och hans
 familj vilka sedan bodde kvar till 1855 då Håkansson byggde sin egen
 bostad kallad Bergelund. I hans ställe inflyttade nu som nygifta sko-
 makaren Anders Nyström och hans hustru. Sedan ägaren till stugan,
 Anders Todt, dött 1857 flyttade Nyström åter till Lekeryd 1858 och
 Björkelund övertogs nu av skräddaren Peter Svensson Fagerqvist, även
 han som nygift. Han bodde kvar till 1863 då ett gammalt par, un-
 dantagsmannen Anders Ek och hans hustru Maria inflyttade från Bar-
 keryd. Sedan hustrun dött 1871 återflyttade Ek till sin hemsocken.
 Stugan stod därefter tom några år varefter den revs.

1839—1857

- Dragonen Anders Todt f. 1784
 14/5
 h. Cathrina Magnusdotter f. 1777
 19/4

- h. Maria Andersdotter f. 1836 1/1
 s. Per August f. 1860 22/11
 s. Frans Johan f. 1863 14/9

1858—1863

- Skräddaren Peter Svensson Fa-
 gerqvist f. 1837 3/7

1863—1871

- Anders Ek f. 1798 27/2
 h. Maria Olofsdotter f. 1798 15/4
 d. 1871 12/2

Sörängen.

Om man går vägen från Vissmålen söder ut förbi Björkelund kom
 man efter ytterligare ett par hundra meter till en stuga kallad Sör-
 ängen, uppbyggd av skräddaren Sven Magnus Englund. Den blev
 lagom färdig tills han och Britta Lena gifte sig på midsommarafton

1855. Stugan låg ensamt och obekvämt långt in i skogen men den hade en fördel, där var nära till skogens villebråd. Intill stugan var en liten uppodlad åkerbit dit traktens tjädrar sökte sig, isynnerhet på hösten då säden mognat, för att få sig ett skrovmål på skräddarens brödsäd men ofta ombyttes rollerna så att tjädern istället hamnade i skräddarmors sovelgryta. Stället var inskrivet i kyrkböckerna under namnet Sörängen men lika ofta kallades det i dagligt tal för Hana-lyckan. Sedan Englunds hustru dött 1880 och bägge sönerna flyttat hemifrån blev det ännu mera obekvämt att bo i skogen varför han 1885 flyttade stugan till Pettersberg där den uppsattes under namnet Ängsberg. Den finnes ännu kvar, men moderniserad, och äges nu av David Svensson.

1855—1885

Skräddaren Sven Magnus Englund

f. 1829 31/1

h. Britta Lena Christoffersdotter

f. 1818 3/5 d. 1880 12/9

s. Carl Edvard f. 1856 11/4

s. Oscar Theodor f. 1859 20/1

HÖKHULT

Hökhult.

Hökhult var tillsammans med Bråneryd ett rusthåll och var därför skyldig hålla en ryttare och häst vid Smålands Cavalleri. I början bodde ryttaren på Hökhult, Carl Brånberg till 1768 och därefter Hans Lejon till 1787 då denne flyttade till Bråneryd. Var detta ryttaretorp varit beläget på Hökhults ägor har icke kunnat utrönas, några kartor från den tiden finnes ej och ej heller någon tradition därom.

Ängsberg.

Sydöst om gården och nära rågången mot Ammarp uppbyggde arrendatorn Israel Abrahamsson en stuga år 1858 då han slutade med sitt arrende av Hökhult. Detta var en så kallad förpantningslägenhet vartill endast hörde jord till stugplan, trädgård och ett potatisland.

Efter Abrahamssons och hans hustrus död inflyttade en arbetskarl Nils Johan Asp år 1880 och hade bostad där i åtta år till 1888. Den siste som bebodde stugan var en arbetare Johan August Nilsson som bodde där från 1889 till 1891 varefter den revs och återuppbyggdes vid Sanna tegelbruk.

1858—1880

Israel Abrahamsson f. 1806 2/4 d.

1869 3/8

h. Stina Larsdotter f. 1808 16/3

d. 1880 12/11

d. Lena Cathrina f. 1840 29/3

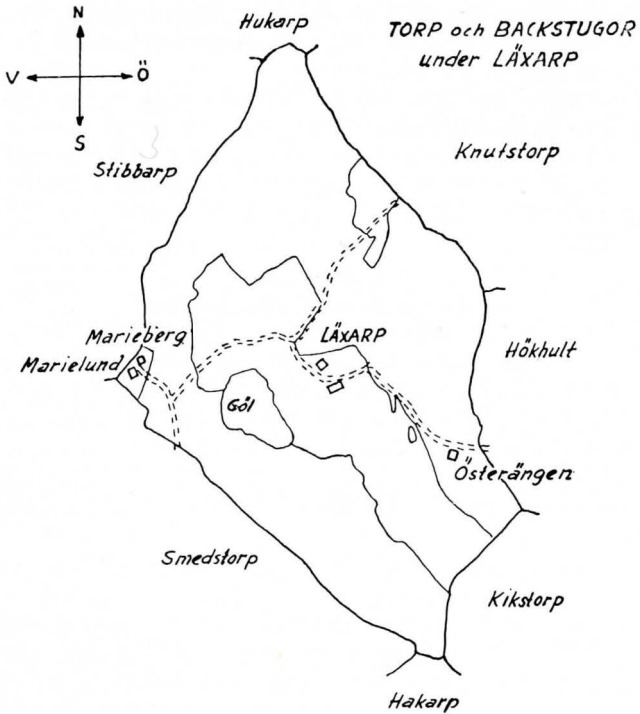
s. Nils Magnus f. 1843 23/1

1880—1888

Nils Johan Asp f. 1822 23/11

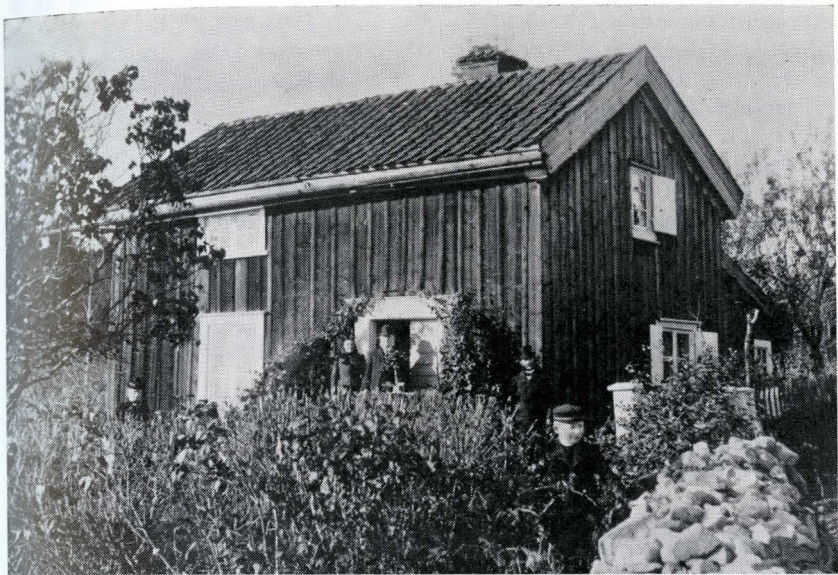
h. Stina Jaensdotter f. 1819 18/6

LÄXARP

Marielund.

Då ägaren till Läxarp, Abraham Petersson, år 1830 sålde gården till inspektoren vid Stensholms pappersbruk Carl Johan Schalander förbehöll han sig undantagsbostad under sin livstid. Någon lämplig bostad fanns ej på gården varför Schalander redan samma år lät bygga en stuga intill gränsen mot Stibbarp, på västra sidan om vägen. Stugan kallades Marielund efter Schalanders hustru Maria Lundström. Sedan den gamle ägaren Abraham Petersson och hans hustru Sigrid dött 1845 och sålunda stugan blivit ledig anställdes som hjälp för gårdens skötsel en gift statdräng vilken fick övertaga bostaden Marielund. Schalander, vilken, trots klen hälsa, ända sedan köpet av Läxarp själv både deltagit uti och lett arbetet med gårdens skötsel, började känna detta arbete för betungande varför han utarrenderade jordbruket till arrendatorn på granngården Smedstorp, Arvid Johansson, och efter några år sålde gården till honom. Det blev därför aktuellt för

Marielund med skräddaren Isac Carlsson och hans familj

Schalander att ordna med bostad åt sig och hustrun då de skulle lämna mangårdsbyggnaden på Läckarp. De önskade helst bo på Marielund som de själva byggt men då denna stuga var upptagen av statdrängen Johannes Jonasson kunde detta ej låta sig göras utan att först ordna ny bostad åt denne och hans familj. Detta löstes på så sätt att en ny stuga, kallad Österängen, byggdes intill vägen mot Hökhult till vilken statdrängen flyttade 1851 och Schalander inflyttade samtidigt i Marielund. Här bodde sedan Schalander och hans hustru till sin död, han 1853 och hon 1859. Under ett par års tid var där sedan bostad åt smeden Johan Anders Nordin tills den år 1861 uppläts till skräddaren Isac Carlsson med 40-årig förpantningsrätt. Ett år innan förpantningstiden utgått eller år 1900 låter dåvarande ägaren till Läckarp, fru Bertha Lindemalm, f. Laurin, avstycka Marielund från gården och säljer stugan tillsammans med ett jordområde om 0,33 hektar till arrendatorn i Hökhult J. P. Gustafsson. Denne säljer redan samma år Marielund till innehavaren Isac Carlsson vilken i sin tur säljer 1909 till sin svärson Per Johan Gustaf Linder vilken icke bosätter sig där när han har bostad på det intilliggande Marieberg.

1830—1845

Abraham Petersson f. 1774 21/1
h. Sigrid Israelsdotter f. 1779 1/8
s. Johan f. 1804 28/12
s. Israel f. 1806 2/4
s. Carl f. 1808 15/12
d. Stina f. 1809 20/2
d. Britta f. 1811 25/7
s. Nils Magnus f. 1813 16/12
s. Fredrik f. 1814 26/12

1845—1851

Statdrängen Johannes Jonasson f.
1810 23/10
h. Sigrid Månsdotter f. 1816 25/9
s. Carl Johan f. 1840 7/8
d. Britta Christina f. 1841 15/9
s. Peter August f. 1844 26/12

1851—1859

Inspektoren Carl Johan Schalan-
der f. 1791 22/8 d. 1853 24/1

h. Maria Lundström f. 1790 21/2
d. 1859 6/2
fosterdotter Jenny Maria f. 1844
11/5

1859—1861

Smeden Johan Anders Nordin f.
1830 31/10
h. Johanna Svensdotter f. 1830
7/5
s. Axel Edvard f. 1860 25/2

1861—1909

Skräddaren Isac Carlsson f. 1829
2/10
h. Inga Maria Jonasdotter f. 1826
1/7 d. 1910 18/3
s. Axel Edvard f. 1854 6/11 d.
1896 20/12
s. Carl Viktor f. 1857 20/2
s. Per August f. 1860 10/12
d. Thilda Christina f. 1866 16/9

Marieberg.

Intill Marielund och på motsatta sidan om vägen byggdes 1860 en stuga av faktorismeden Anders Carlsson Palmqvist vilken han kallade Marieberg. Palmqvist flyttade 1877 till Adelöv varvid stugan övertogs av smeden Anders Magnus Carlsson vilken tidigare bott på Dal-skog. Carlsson fick senare arbete på Ebbes Bruk såsom svarvare varför han byggde sig en bostad närmare arbetsplatsen och överlät 1894 Marieberg till skomakaren Per Johan Gustaf Linder. Han flyttar därifrån 1916 och säljer då huset till cigarrhandlare Gustaf Gustafsson i Huskvarna vilken använder detta till sommarbostad. Jordområdet med en areal om 0,25 hektar avstyckas från gården 1928 varefter Marieberg är egen fastighet.

1860—1877

Faktorismeden Anders Carlsson
Palmqvist f. 1838 2/6
h. Hedvig Jonasdotter f. 1836 4/8
s. Aron f. 1866 16/7

s. Simon f. 1869 16/5
s. Carl Edvin f. 1871 13/12
s. Oscar Salomon f. 1875 14/4

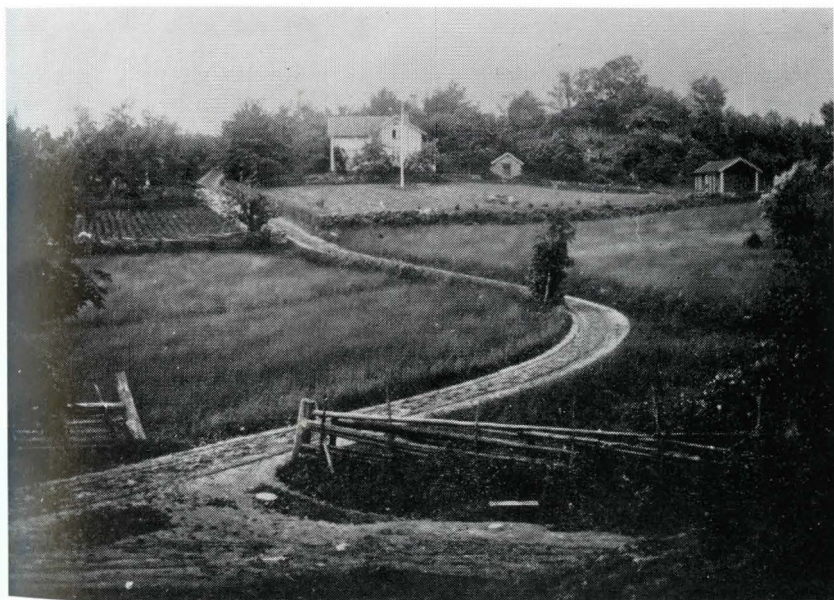
1877—1894

- Smeden Anders Magnus Carlsson
f. 1847 1/12
- h. Thilda Maria Johansdotter f.
1853 7/2
- d. Albertina Elisabeth f. 1874 9/3
- s. Carl Johan f. 1877 18/4
- d. Alma Mathilda f. 1879 20/9
- d. Selma Maria f. 1882 8/1
- d. Ester Olivia f. 1884 3/4
- d. Eva Tekla Viktoria f. 1886
23/9
- s. Otto Leonard f. 1886 24/9

1894—1916

- Skomakare Per Johan Gustaf Lin-
der f. 1872 7/5

- h. Tilda Kristina Karlsson f. 1866
16/9
- s. Karl Gustaf Bernhard f. 1898
14/8
- d. Elsa Ingrid Matilda f. 1900
12/2
- s. Tage Ture Emanuel f. 1901
6/12
- s. Helge Yngve Hubert f. 1903
21/11
- s. Isak Gunnar Harry f. 1905
5/12
- d. Disa Lissie Linnea f. 1907
25/12
- d. Gunhild Lisa Maria f. 1909
3/12
- d. Alice Siri Sylvia f. 1912 7/8

Marieberg före sista ombyggnaden

Österängen.

Denna stuga byggdes 1851 intill vägen mot Hökhult såsom ny bostad åt statdrängen Johannes Jonasson sedan han fått överlämna sin gamla bostad Marielund till ägaren av Läxarp, inspektor Schalander. Någon annan än Johannes Jonasson och hans familj har ej bebott stugan. Husfadern dog 1881 och därefter bodde hans hustru och dottern Britta Christina kvar till omkring 1888. Sedan stugan stått tom några år revs den 1892.

1851—1892

Statdrängen Johannes Jonasson f.

1810 23/10 d. 1881 19/6

h. Sigrid Månsdotter f. 1816 25/9

d. 1893 10/3

s. Carl Johan f. 1840 7/8

d. Britta Christina f. 1841 15/9

s. Per August f. 1844 26/12

d. Edla Justina f. 1860 6/4

KNUTSTORP

Jankebo.

Vid storskiftet av Knutstorp år 1798 redovisas ett torp Jankebo beläget på utmarken öster om gården. När detta torp byggdes har ej kunnat utrönas ty märkligt nog omnämnes det icke i kyrkböckerna förr än 1822 då Per Månsson bor där. Redan tre år därefter eller 1825 berättar kyrkböckerna att Anders Petersson med familj flyttat in. År 1858 inflyttade Ingrid Jonasdotter Holm med sina fyra döttrar. Hon var änka efter hemmansägaren Anders Holm. Sedan döttrarna flyttat hemifrån bodde modern ensam några år till hon 1885 fick flytta till fattighuset. Stugan Jankebo revs nu och av virket uppsattes ett brygghus på Smedstorp.

1822—1825

Per Månsson f. 1797

h. Anna Persdotter f. 1791

d. Maja f. 1819 7/4

s. Per Johan f. 1821 11/11

s. Nils Magnus f. 1823 9/12

d. Sara Stina f. 1828 28/9

s. Johan f. 1831 11/11

s. Petter Johan f. 1833 23/4

1858—1885

Ingrid Jonasdotter Holm f. 1814
13/6

d. Britta Stina f. 1846 7/2

d. Inga Maja f. 1847 27/7 d. 1875
16/8

d. Lovisa Sophia f. 1849 26/5

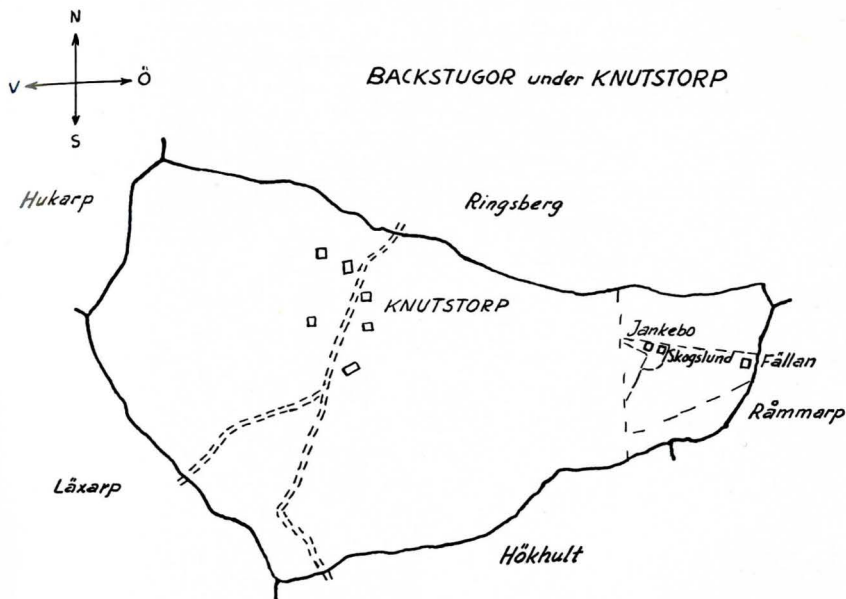
d. Anna Lisa f. 1851 7/5

1825—1858

Anders Petersson f. 1798 16/7

h. Lisa Svensdotter f. 1796 30/9

d. Maja f. 1826 27/4

Skogslund.

Omedelbart öster om Jankebo uppläts år 1858 till Jöns Nilsson ett stycke jord stort nog till stugplan och kålgårdsland varå han uppförde en liten backstuga vilken kallades Skogslund. Jöns Nilsson, som var änkling, bodde där till sin död 1869 då stugan ärvdes av hans son Johan som då var dräng i granngården Ringsberg. Troligen revs stugan ty någon som bebott den därefter har ej kunnat spåras.

1858—1869

Jöns Nilsson f. 1799 11/7 d. 1869

25/2

d. Maja Lisa f. 1840 31/10

s. Sven August f. 1843 15/2

s. Johan Fredrik f. 1845 25/12

s. Johannes f. 1849 11/4

d. Johanna f. 1852 22/7

Fällan.

På Knutstorps utmark och nära gränsen till Råmmarp uppsattes år 1845 en stuga av Nils Nilsson. Han hade i många år varit snickare och timmerman och byggt hus åt bönderna i trakten men då han började bli gammal orkade han ej längre försörja sig och hustrun på

detta arbete utan ansökte om fattighjälp. Han fick först tillfällig hjälp men på sammanträde den 21 juni 1869 beslutade kommunalnämnden att Nils Nilsson och hans hustru skulle erhålla full fattigstat då de ej längre orkade tjäna något själva. Som vanligt när fattighjonen erhöill full fattigstat skulle de överlämna all sin egendom till kommunen. Förteckningen häröfver visar vad deras enkla bo innehöll men som synes upptogs i förteckningen ej någon stuga, denna hade troligen tidigare sålts till ägaren av Kämparp ty efter makarna Nilssons död, han 1878 och hon 1879, revs stugan och uppsattes i Kämparp där den användes till brygghus.

1845—1879

Nils Nilsson f. 1793 5/4 d. 1878

27/8

h. Cathrina Johansdotter f. 1797

31/9 d. 1879 3/1

s. Vilhelm f. 1832 3/2

d. Maja Lena f. 1835 13/1

Boförteckning hos Fattighjonet Nils Nilson på fällan
und. Knutstorp d. 22/6 69.

1 Tälgyx	1 hanyx	6 st. mindre stännor		
2 ne vedyxor		2 ne lakbyttor		
3 ne höflar		en dragkista		
3 ne hoggjarn		1 par dragkälkar		
1 borrsång med borrh		2 ne spadar å en dynggrepp		
1 buskahack, dit löfhack		1 vattenämbar		
1 hammar å tång		en Psalmbook		
1 bandknif	2 ne sågar	1/2 dusen träsker		
1 par plohöflar	1 Glasplo	2 ne lerfat		
1 par lesthöflar	1 bandknif	3 ne Rakknifvar		
1 tälgknif-en höfvelbänk		en sax		
en koppargryta	en jerngryta	1 täcke	1 lakan	en dyna
en stekpanna	1 Refjärn	en Rock	en tröja	
en betsmän af trä		tre par byxor		
1 väggur		3 ne skjortor		
3 ne stolar		2 ne hattar		
1 soffa		3 ne mössor		
en handqvarn		en väst		
		en säck	en pose	

Rätteligen uppticknatt af
Pehr Joh Gustafson
i Kämparp

HULESTORP

Strutsastugan med "moster Engvall"

Grönadal.

Då soldaten Johannes Strutz för soldattorpet nr. 60 Edstorp under Stutstorp år 1844 dog efterlämnade han förutom änkan även flera minderåriga barn. Det ankom därför på rotebönderna att tillhandahålla dem bostad då de tvingades lämna soldattorpet för att ge plats åt den efterträdande soldaten. Till Stutstorps rote hörde även gården Hulestorp vilken nu är sammanlagd med Smedstorp. (I Krönikan för 1958 har felaktigt angivits att till Stutstorps rote hörde Hällestorp i Leke-ryd vilket fel beror på felläsning i de gamla otydligt skrivna handlingarna.) Ägaren till Hulestorp bidrog med fri husplan till en stuga vilken uppbyggdes av rotebönderna gemensamt och till vilken soldaten Strutz efterlämnade familj fick flytta. Den byggdes intill den branta vägen som leder från Smedstorp ner till landsvägen och infördes i kyrkböckerna under namnet Grönadal. I dagligt tal kallades den endast Strutsastugan liksom vägen därförbi benämndes Strutsabacken. Soldatens barn flyttade så småningom hemifrån och kvar bodde ensam änkan Sara Stina Strutz till sin död 1876. Stugan användes därefter

några år som tillfällig bostad åt jordbruksarbetare tills torparen på Lilla Björnåsen under Hakarp Gustaf Johan Engvall år 1886 flyttade dit med sin familj. Han bodde där till sin död 1905 och hans hustru Anna Britta till år 1922 då hon vid 94 års ålder fick flytta till ålderdomshemmet. Stugan Grönadal eller som den senare kallades Engvallastugan finnes ännu kvar men nu som friköpt fastighet.

1844—1876

Sara Stina Jonasdotter Strutz f.
1804 2/2 d. 1876 27/11
s. Johannes f. 1831 12/5
s. Per August f. 1833 24/12
d. Johanna f. 1836 6/11
s. Anders f. 1840 31/8
s. Johan Fredrik f. 1843 1/6

1886—1922

Gustaf Johan Engvall f. 1829 24/5
d. 1905 2/4
h. Anna Britta Nyman f. 1828
6/12
d. Josefina f. 1870 16/1
s. Carl Emil f. 1875 5/12

STIBBARP

Björkelund.

Vid gårdens utfartsväg och intill gränsen mot Läxarp byggdes år 1847 en stuga kallad Björkelund. Den byggdes av ägaren till Stibbarp Lars Larsson såsom undantagsstuga. Han dog emellertid redan två år därefter men hans hustru och barn bodde kvar och då äldsta dottern gifte sig blev där bostad även för deras familj. Efter dem har det varit bostad åt jordbruksarbetare till 1928 då hemmansägare August Månsson sålde sin gård i Knutstorp och köpte Björkelund. Tomten till stugan avstyckades från gården 1931 varigenom den sålunda bildar egen fastighet.

1847—1850

Lars Larsson f. 1804 1/12 d. 1849
10/5
h. Johanna Månsdotter f. 1789
14/3 d. 1875 3/5
d. Stina f. 1826 7/12
d. Maria f. 1831 17/12
d. Anna f. 1835 13/6

1850—1860

Jonas Johansson f. 1822 2/4
h. Stina Larsdotter f. 1826 7/12
d. Augusta f. 1850 13/8
s. Carl Viktor f. 1855 30/6
d. Ida Christina f. 1857 3/12

1860—1868

Johan Magnusson f. 1835 29/10
h. Britta Lisa Larsdotter f. 1845
1/2
d. Ida Ottilia f. 1864 9/11
d. Tilda Christina f. 1867 24/5

1868—1898

Janne Magnus Jonasson f. 1832
13/2 d. 1893 26/3
h. Anna Stina Johansdotter f.
1827 13/3 d. 1898 29/10

1903—1928

Karl August Josefsson f. 1855
14/8
h. Vilhelmina Kristina Emanuels-
dotter f. 1848 20/6

s. Per August f. 1879 29/4
s. Ernst Ivar f. 1886 21/1
d. Anna Sofia Fredrika f. 1888
25/9

Norra Björkelund.

Omedelbart norr om Björkelund byggdes i slutet av 1880-talet en stuga av ägaren till Stibbarp Anders Johan Johansson såsom undantagsstuga. Då han sålde gården förbehöll han sig stugan och vid hans död 1902 ärvdes den av hans båda döttrar varav den yngsta, som var gift med brukaren av Läxarp Anders Johan Johansson-Persson, bosatte sig där med sin familj. År 1931 avstyckades tomten av dåvarande ägaren till Stibbarp August Johansson som köpte stugan och bosatte sig där själv då gården utarrenderades och senare såldes. Vid avstyckningen erhöll den nybildade fastigheten beteckningen Stibbarp 14 och med en areal om 0,54 hektar.

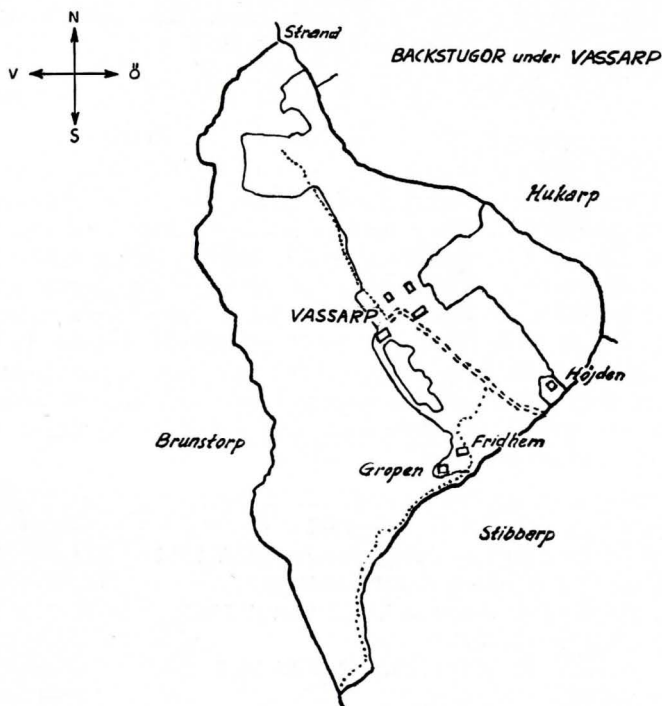
—1902

Anders Johan Johansson f. 1821
25/8 d. 1902 14/4
d. Augusta Vilhelmina f. 1867
22/6
d. Ester Maria f. 1869 26/2

1903—

Anders Johan Johansson-Persson
f. 1864 17/3
h. Ester Maria Andersdotter f.
1869 26/2
s. Karl Johan Lennart f. 1893
19/3
d. Signe Maria f. 1894 20/11
d. Karin Regina f. 1901 11/2
s. Karl Gustaf Harry f. 1903
29/3
d. Britta Ingeborg f. 1905 10/2
d. Gulli Elvira f. 1909 30/9
s. Bror Anders Allan f. 1911 1/6

VASSARP

Gropen.

Där vägen från Vassarp slingrar sig ned genom Ulvadalen låg en liten backstuga vilken efter sitt läge kallades Gropen. Den byggdes på 1780-talet av en f. d. brukare av Vassarp Västergård, Petter Zackrisson. I stugan, som bara bestod av ett rum, bodde Petter och hans hustru Hedvig med sina barn. Efter föräldrarnas död kvarbodde sonen Isac, som var krympling, och hans syster Catrina vilken i dagligt tal kallades Cajsa. Dessa bägge ogifta syskon hade med tiden svårt att med eget arbete försörja sig varför de för sitt uppehälle fick anlita socknens hjälp och Cajsa fick dessutom tillstånd att bidra till sin försörjning med tiggeri. Genom att socknen bidrog till deras uppehälle fingo de finna sig uti att även andra gamla inlogerades som inhyses i stugan varför där tidvis kunde vara ganska trångt och sämjan ej den bästa. Isynnerhet Cajsa, vilken ansåg sig som ägare till stugan, hade svårt att förlika sig med de övriga gamla. Det berättas att under någon av sina tiggarronder hade hon förutom matvaror även fått ett

talgljus med sig hem. Hon gömde ljuset och försökte utfundera huru det skulle kunna användas utan att även de övriga i stugan skulle få nytta därav. Men det problemet löstes sedan hon funnit ett trasigt lerkrus med ett hål på sidan. Lerkruset placerades över det tända ljuset varvid hon vände hålet åt sitt hörn av rummet. Till slut bodde Cajsas ensam i stugan och sedan hon år 1861 dött, 78 år gammal, revs stugan.

1788—1861

Peter Zackrisson f. 1745

h. Hedvig Svensdotter f. 1752

s. Isac f. 1776 20/2 d. 1845 28/7

s. Johan f. 1779

d. Cathrina f. 1783 1/3 d. 1861
18/11

s. Jonas f. 1785

s. Anders f. 1792 26/1

Fridhem sedan byggnaden flyttats till Hökbult.

Framför stugan nuvarande ägaren, Martin Fagerlund och hans bustru.

Foto I. Meurling 1955

Fridhem.

Något 50-tal meter nordöst om backstugan Gropen och omedelbart intill Ulvadalsvägen låg en stuga, kallad Fridhem. Den byggdes på 1840-talet av en skärstadbo Johan Peter Snäll, vilken en tid varit anställd vid Höganäs stenkolsgruva i Skåne. Han skadade sig där och blev hemsänd med en mindre pension från gruvan. Sedan han bosatt sig på Fridhem sysslade han mest med insamling av lump åt pappersbruket i Stensholm. Snäll dog 1869 och hans hustru 1883. Efter hennes död inköptes stugan av ägaren till Hökhult vilken flyttade den till sin gård där den uppsattes i trädgården. Där finns den ännu kvar och äges nu av Martin Fagerlund som använder stugan till hembygds-museum där han samlat allehanda gamla bruksföremål från bygden.

1845—1883

Johan Peter Snäll f. 1808 16/8 d.

1869 23/3

h. Christina Andersdotter f. 1804

4/1 d. 1883 23/2

d. Mathilda f. 1833 7/10

d. Anna Maria f. 1835 11/3

s. August f. 1839 7/5

d. Johanna f. 1842 21/7

Höjden.

På Vassarps Västergård fanns i slutet av 1700- och början av 1800-talet en stuga som kallades Höjden. Troligen låg den på bergshöjden mot Stibbarp och i närheten av den numera där belägna sommarstugan.

1794—1830

Torparen Lars Persson f. 1755

14/11

h. I Sara Persdotter f. 1757

h. II Maria Larsdotter f. 1778

s. Lars f. 1803 7/10

s. Per f. 1806

FAGERSLÄTT

Soldattorpet.

Då roteringen infördes på 1680-talet bestämdes att gårdarna Fagerslätt, Brunstorp och Kämparp skulle tillsammans utgöra en rote vilken erhöll nr. 61 vid Jönköpings regementes livkompani. Fagerslätt var stamrote vilket innebar att soldattorpet skulle anläggas där. Det byggdes på den vackra höjden där nuvarande fastigheten Fagerslätt 1:52 är belägen vid sidan om Engaslätten och med fri utsikt över hela södra Vätterbygden. Vem som var förste soldat där har ej kunnat utrönas men 1716 erhöll enligt mönsterrullan Per Larsson Fagergren tjänsten och kvarstannade till 1744 då han erhöll avsked på grund av sjukdom. Därefter har en lång rad soldater bott på och tjänat för Fagersläatts soldattorp. Den siste var Carl Eng vilken bor på torpet till 1894 då han flyttar till sin några år tidigare byggda fastighet Fagerberg vilken på senare år ombyggdes till sommarhemmet Klippan. Det gamla soldattorpet ingick i den stora ägostyckningen 1903 då Huskvarna Egnahemsförening ägde Fagerslätt och styckade en stor del av egendomen till egnahem. Soldattorpet erhöll därvid en areal om 4,89 hektar och heter därefter Fagerslätt 1:52.

1747—1766

- Soldaten Lars Hultman f. 1724
16/10
h. Kirstin Jonsdotter f. 1727
d. Marit f. 1751 24/1
d. Sara f. 1757 12/4
d. Christina f. 1763 19/11

1766—1770

- Soldat Göran Elversson f. 1743
h. Helena Svensdotter f. 1748
d. Cathrina f. 1769 6/3

1770—1787

- Soldat Lars Slättman f. 1742
h. Lisa Johansdotter f. 1745
s. Johannes f. 1773 18/7

1787—1793

- Soldat Johan Falk f. 1757
h. Ingrid Olofsdotter f. 1755

1793—1796

- Soldat Johan Falk f. 1764
h. Stina Larsdotter f. 1757
s. Peter f. 1789

1796—1813

- Corporal Fredric Tjäder f. 1777
19/7
h. Sara Lisa Rundqvist f. 1779
20/4
d. Stina f. 1808 5/8

1813—1819

- Soldat Carl Quick f. 1780 24/11
h. Maja Rosenqvist f. 1789 17/1

1819—1821

- Soldat Anders Rolph f. 1791 12/10
h. Britta Zackrisdotter f. 1795
28/1
d. Johanna f. 1820 25/10

1821—1838

- Soldat Peter Larsson Göth f. 1799
18/10
h. Maja Jaensdotter f. 1793 6/1
d. Anna Stina f. 1822 27/10
d. Catharina f. 1824 28/8
s. Carl Johan f. 1826 17/10

1838—1845

- Soldat Carl Johan Larm f. 1816
14/4
h. Cathrina Abrahamsdotter f.
1822 12/1
d. Lena Cathrina f. 1838 10/10
d. Eva Sofia f. 1841 19/7
s. Carl August f. 1843 25/7

1845—1868

- Soldat Carl Johan Svärd f. 1816
14/4
h. Cathrina Abrahamsdotter f.
1822 12/1
d. Maria Christina f. 1846 8/2
d. Johanna Gustafa Fredrika f.
1848 28/5
d. Emma Lovisa f. 1850 6/10
s. Johan Vilhelm f. 1853 8/6
s. Otto Henning Ferdinand f.
1856 6/5

Fagersläotts torp.

Intill manbyggnaden till gamla Fagerslätt, som låg på höjden norr om bäcken där fastigheten Fagerslätt 1:110, förr vanligen kallad Kul-len, nu är belägen låg en stuga som ibland kallades Fagersläotts torp, ibland Fagersläotts backstuga och sedan gården flyttats till sin nuvarande plats söder om bäcken för Gamla Fagerslätt. I stugan bodde mest skomakare men även torpare och i synnerhet äldre inhysesfolk såsom gamla soldater sedan de erhållit avsked och fått flytta från sitt soldattorp. Här upptages de familjer som bodde där längst varav sockenskomakaren Jacob Ljungqvist i nära 40 år.

1809—1848

- Skomakare Jacob Ljungqvist f.
1780 13/10 d. 1848
h. Lena Jonasdotter f. 1785 30/1

1848—1855

- Torparen Johan Abrahamsson f.
1804 28/12
h. Maja Larsdotter f. 1808 16/3
d. Christina f. 1834 19/2
d. Johanna f. 1836 5/7
s. Fredrik f. 1838 15/10
d. MajaLena f. 1841 24/6
s. August f. 1847 10/4
d. Mathilda f. 1849 27/7

- s. Frans Oskar f. 1857 22/7
d. Mathilda f. 1861 23/5
d. Ida Elisabet f. 1864 4/3
d. Julia f. 1869 24/12

1868—1894

- Soldat Carl Magnusson Eng f.
1844 3/4
h. Stina Catarina Andersdotter f.
1844 18/11
d. Maria f. 1873 8/12
s. Oskar Sanfrid f. 1875 1/1
s. Carl Vilhelm f. 1876 12/7
d. Anna Sofia f. 1877 1/11
s. Emil Amandus f. 1879 18/10
s. Axel Ivan f. 1882 8/1
d. Kristina Charlotta Viktoria f.
1884 18/7
d. Karin Mathilda f. 1887 13/3
s. Gustaf Teofilus f. 1889 1/10

1858—1870

- Skomakare August Bergendorff f.
1834 8/1

1870—1873

- Skomakare Carl Gustaf Johannis-
son f. 1838 8/6
h. Lena Christina Brag f. 1832
15/7
d. Jenny Emilia f. 1863 19/4
s. Frans Emil f. 1865 7/9
d. Christina Albertina f. 1867
26/10

Nyelund.

C:a 100 m. norr om Ekeberg och mitt för nuvarande fastigheten Björkhaga låg på östra sidan om vägen en stuga som kallades Nyelund. Den byggdes 1848 som bostad till soldaten Johannes Tränk då han flyttade från Svineryds soldattorp. Det var en helt liten stuga om ett rum och kök, med en längd om 12 alnar, bredden var 8 alnar och höjden 5 alnar samt tak av halm och torv. Förr soldaten Carl Johan Svärd var den siste som bodde där och när han vid 83 års ålder 1899 flyttade till ålderdomshemmet tog kommunen hand om hans stuga och sålde den på auktion samma år. Den inropades av A. Rosén i Ebbes för 57: — kr. och revs ganska snart därefter.

1849—1869

- Orgeltramparen Johannes Tränk
f. 1796 8/6 d. 1869 2/11
h. Lena Håkansdotter f. 1790
17/4
d. Stina Lisa f. 1823 1/6
d. Maja Lena f. 1824 9/6

1869—1871

- Snickaren Anders Andersson f.
1816 19/8
h. Anna Johannisdotter f. 1822
8/9
s. Johan August f. 1866 9/5

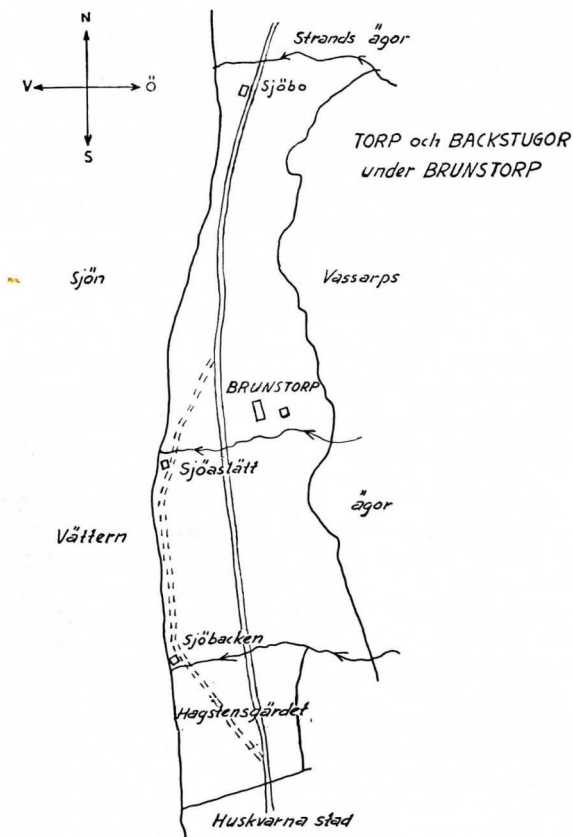
1871—1899

- F.d. soldaten Carl Johan Svärd
f. 1816 14/4
h. Katrina Abrahamsdotter f.
1822 12/1 d. 1888 23/2
d. Eva Sophia f. 1841 17/7
s. Frans Oskar f. 1857 22/7
d. Mathilda f. 1861 23/5
d. Ida Elisabet f. 1864 4/3
d. Julia f. 1869 24/12

BRUNSTORP.

Sjöbo.

Där Huskvarna Stads vattenverk nu är beläget intill den gamla landsvägen och nära gränsen mot Skärstad socken låg torpet Sjöbo. I Hakarps första husförhörslängd av år 1764 finnes det upptaget och bebos då av torparen Anders Jönsson med sin familj. Det bebos och brukas därefter av dagsverkstorpäre fram till 1881 då den siste torparen Sven August Jönsson flyttar därifrån. Torpets åkerjord lades då under gårdens eget bruk och stugan uthyrdes som bostad åt jordbruksarbetare och under tiden 1895—1905 som banvaktarebostad. Därefter användes stugan som kortvarig bostad åt diverse familjer, till slut endast som sommarbostad till den revs 1950 samtidigt som Huskvarna Stad planerade anläggningen av vattenverket på denna plats.

—1764

- Torparen Anders Jönsson f. 1709
12/6
h. Kirstin Svensdotter f. 1723
19/2
d. Ingrid f. 1753 14/10
d. Maria f. 1755 1/5
s. Sven f. 1757 3/11
d. Elisabet f. 1760 17/3

1764—1787

- Torparen Peter Nilsson f. 1734
13/1
h. Elisabet Larsdotter f. 1728
d. Kirstin f. 1767 19/12

1787—1815

- Torparen Zackris Johansson f.
1757 28/11
h. Maria Israelsdotter f. 1756
6/11
d. Maria f. 1785
s. Johan f. 1788 14/7
d. Stina f. 1792 20/9

1815—1847

- Torparen Johannes Jaensson f.
1789 20/10
h. Stina Zackrisdotter f. 1792
20/9
s. Johan Fredric f. 1816 17/6

- s. Lars f. 1819 4/9
- d. Maja Lena f. 1822 14/4
- d. Johanna f. 1825 21/5
- s. Sven Magnus f. 1830 15/6
- d. Christina f. 1834 12/2
- s. August f. 1838 20/2

1848—1878

- Torparen Sven Nilsson f. 1810
23/1 d. 1892 14/2
- h. Maja Johannisdotter f. 1806
15/6 d. 1877 16/4

- d. Christina f. 1836 1/4
- s. Peter f. 1839 27/3
- d. Maria f. 1845 7/12
- s. Nils August f. 1849 8/2
- s. Lars Johan f. 1852 13/4

1878—1881

- Torparen Sven August Jönsson f.
1843 14/2
- h. Marita Nilsdotter f. 1833 1/10
- d. Jenny Christina f. 1873 13/2
- d. Maria f. 1874 16/11

Sjöbo med Gisebohöjderna i bakgrunden.

Foto I. Meurling 1948

Sjöaslätt.

Mellan gamla landsvägen och Vättern ungefär mitt för Brunstorps gård och något söder om bron över den bäck som rinner ut i sjön låg backstugan Sjöaslätt. Den byggdes 1823 som bostad åt gårdens arbetsfolk. Den förste som bodde där var drängen Carl Frederic Carlsson Lilja vilken efterträddes 1831 av Anders Petersson. Dennes son Peter

Johan blev 1854 antagen till soldat för Rosendala soldattorp och kallades såsom sådan nr. 57 Sten. Den tredje och siste av gårdens arbetare som bodde där var Johan Larsson vilken även var fiskare. Han bodde där i hela 50 år eller från 1855 till 1905 och hans hustru ytterligare tre år. Därefter användes stugan som tillfällig bostad till den revs omkring 1930.

1823—1831

Drängen Carl Fredric Carlsson

Lilja f. 1800 7/8

h. Stina Nilsdotter f. 1802 24/1

s. Carl Magnus f. 1823 1/9

d. Helena f. 1825 27/12

s. Anders Johan f. 1828 12/2

d. Elisabet f. 1830 22/11

s. Nils Fredric f. 1832

1831—1855

Stattorparen Anders Petersson f.

1798 16/7 d. 1851 21/2

h. Lisa Svensdotter f. 1796 30/9

d. Maria Cathrina f. 1826 27/4

d. Sara Stina f. 1828 28/9

s. Peter Johan f. 1833 23/4

1855—1908

Fiskaren Johan Larsson f. 1823

12/8 d. 1905 21/8

h. Johanna Samuelsdotter f. 1828

26/8 d. 1908 23/11

d. Christina f. 1856 14/11

d. Maria f. 1859 19/2

s. Anders Johan f. 1860 24/10

d. Inga f. 1864 1/5

s. Alfred f. 1867 5/9

d. Anna f. 1870 3/8

s. Carl Gustaf f. 1872 29/12

Sjöbacken.

Denna stuga som ännu finnes kvar, dock numera som sommarbostad, mellan gamla landsvägen och sjön och vid slutet av den långa backe på gamla landsvägen då denna svängde ner mot sjön, byggdes 1847 av sockenskomakaren Isac Ljungqvist. Denne hade tidigare bott på Norrängen under Ammarp vilket låg obekvämt till för kunderna till hans skomakeri varför han sökte sig till närheten av stora landsvägen. Han

bodde kvar till sin död 1883 och hans hustru till 1897. Därefter var där tillfällig bostad åt andra hantverkare såsom snickare och murare till år 1911 då två äldre kvinnor Anna Maria Forsén och Josefina Fredrika Andersson inflyttade. Dessa, varav den ena tidigare hade varit sjuksköterska och den andra lärarinna, voro mycket anlitade då det gällde att bota eksem och andra hudsjukdomar. De bodde kvar till slutet av 1930-talet varefter Sjöbacken använts som sommarbostad.

1847—1897

Sockenskomakaren Isac Ljungqvist f. 1810 17/6 d. 1883 22/9

h. I Inga Cathrina Nilsson f. 1808 18/9 d. 1848 12/4

s. Sven August f. 1835 8/9

s. Johannes f. 1837 16/2

d. Lisa Cathrina f. 1839 8/11

s. Lars Johan f. 1843 19/3

d. Johanna Mathilda f. 1845 8/10

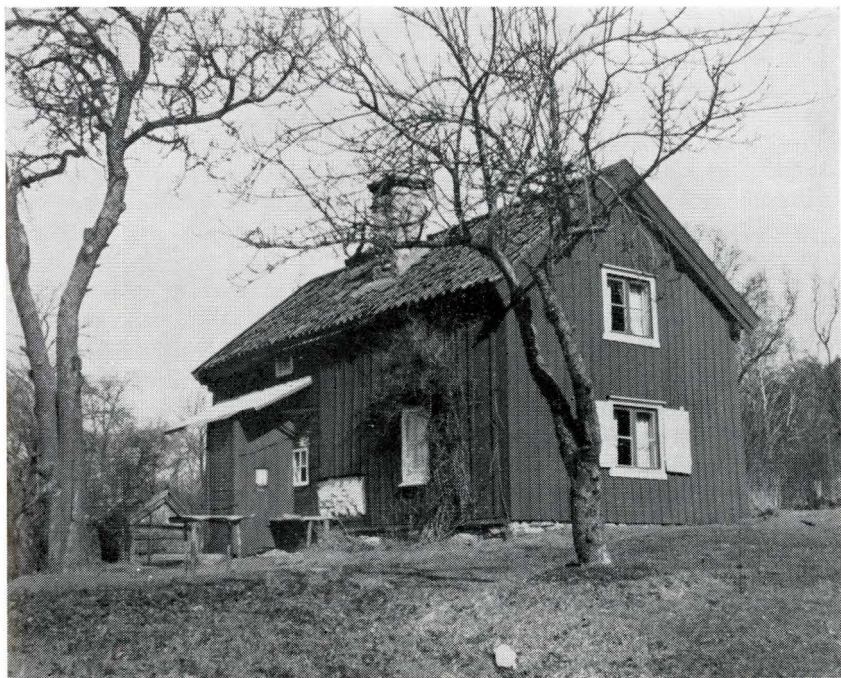
h. II Britta Gustafsdotter f. 1815 10/4 d. 1897 7/7

d. Anna f. 1849 9/12

s. Carl Gustaf f. 1852 21/2

s. Axel f. 1854 22/4

d. Augusta f. 1860 13/1

Sjöbacken.

Foto I. Meurling 1950

Glimtar från Hakarp i flydda tider

av Gottfrid Granemyr

Hårda tider hårda straff.

I en av Hakarps församlings dödböcker från 1700-talet har församlingens dåvarande kyrkoherde Anders Ståhl gjort en anteckning om en händelse, som säkerligen måste ha djupt upprört de då levande hakarpsbornas sinnen, även om den tidens människor på ett helt annat sätt än vi var förtrogna med hårda tider, hårda öden, och i vårt tycke omänskliga straff. Den här omnämnde olycklige unge drängen hade begått brott mot tukt och sedlighet och i sådana saker dömdes efter Mose lag utan förbarmande.

Här följer kyrkoherde Ståhls anteckning:

Åhr 1752 den 25 November existerade den högst bedrövlige händelsen, att unga drängen Jonas Andersson, 21 Åhr, från Göransbergs pappersbruk, vart för grov missgärning halshuggen och i bålen bränd. Den nådige och barmhärtige Guden, som alltsedan 1712, då jag tillträdde denna församling, för samma och dygliga grova missgärningar hade bevarat min ombetrodda hjord, han bevare nådeligen mina kära åhörare och samma församling ifrån både sådana och jämväl alla andra skändeliga köttens gärningar att en så jämmerlig casus aldrig hädanefter existera måtte. Gud höre detta för Jesu Christi bittra lidande och döds skull. Amen.

And. Ståhl

Bostadsbekymmer under förra århundradet.

I en tidigare årgång av Hakarps Krönika har Lennart Söderqvist tämligen utförligt redogjort för hur man i Hakarp under äldre tider drog försorg om sina fattiga, han har härvid huvudsakligen stött sig på sockenstämmoprotokollen, som för Hakarp finnes från år 1775. I dessa protokoll upptaga fattigvårdsärenden en mycket stor plats och man förstår, hur många utblottade och värnlösa människor en socken som Hakarp hade att taga hand om. Något centralt ålderdomshem fanns inte på den tiden, ett sådant kom inte till förrän 1875, men gammal hävd i Hakarp föreskrev, att varje gård skulle svara för att den egna gårdens trotjänare inte skulle behöva sakna tak över huvudet, när de inte längre orkade arbeta. För dessa uppfördes därför överallt små backstugor, år 1811 uppges deras antal vara 39 stycken.

Ingen kan nog heller vid genomläsningen av de gamla protokollen få något annat intryck, än att den goda viljan att hjälpa nog fanns, det var bara det, att resurserna voro så små.

Försökte man alltså så gott man kunde hjälpa dem, som man ansåg sig ha hävdvunna eller juridiska skyldigheter emot, så värjde man sig i stället med näbbar och klor mot sådana personer, till vilka man inte ansåg sig ha sådana skyldigheter. Så gjorde man säkert överallt, därtill tvingad av den hårda nödvändigheten. Sockenmyndigheterna hade ju också laglig rätt att vägra tillstånd till inflyttning och bosättning av icke önskvärda personer, och av den rätten begagnade man sig också till det yttersta. Hakarps sockenstämmoprotokoll ge åtskilliga exempel på detta. Så hade en gång Hakarps sockenlumpsamlare Schenberg vänt sig till Hakarps myndigheter och anhållit om att man skulle förhjälpa honom till en bostad inom socknen, när han nu blivit gammal och inte längre kunde utöva sitt yrke. Det gick nu inte, Schenberg fick det svaret, att han en gång erbjudits fast arbete på Stensholms pappersbruk, men inte antagit detta, utan i stället föredragit att fara omkring och sälja slipstenar, därför fick han nu ordna för sig bäst han kunde.

Ett annat inflyttningsfall behandlades på en sockenstämma år 1836 och även detta gav ett för supplikanten nedslående resultat. Emellertid finns det i detta protokoll en del, som kan anses för särskilt tidstypiskt och även i övrigt av intresse, varför det här återges.

"Protokoll vid andra sockenstämman med Hakarps församling den 13 nov. 1836.

Efter 6 dagar förut skedd kallelse från Predikstolen sammanträdde församlingens medlemmar för att meddela sitt utlåtande huruvida de samtyckte till hustru Britta Lisa Andersdotters och hennes mans Bengt Perssons inflyttning från Svartorps socken och bosättning såsom inhysseshjon i en stuga på Björstorps ägor, varande mannen över 54 år och hustrun nära 49 år. Hustru Britta Lisa, närvarande, har väl för flere år sedan bott i en stuga på Björstorps ägor, den hon med jordägarens bifall låtit uppsätta och förmenar sig hafva rättighet dit återflytta. Men som hon den 2:dra febr. 1831 flyttade till Svartorps församling och gifte sig med en ålderstegen och bräcklig man, som då var ägare till en hemmansdel, hvilken nu mera är försåld, så ansågo Församlingens medlemmar sig föranlåtna att Protestera emot deras inflyttning sedan hustrun nära 5 år varit härifrån och i annan Församling bodt och betalt kronoskatter och dels i stöd af Kongl. Maj:ts Förordning af 5 febr. 1722. Herr Direktör Lundström såsom ägare af 2 hela hemman Göransberg och 1 helt Rusthåll St. Tokarp inlämnade skrifteligen ett så lydande anförande till Protokollet:

Till min kunskap har kommit att Britta Lisa från Björstorp som redan för 5 år sedan erhöll attest och utflyttade till Svartorp, numera icke allenast sjelf inflyttat hit, utan även med en ålderstegen man. Det är högst angeläget för Hakarps socken att genast vidtaga de åtgärder, som författningarna föreskrifva mot slik obehörig inflyttning för att icke en dag detta gamla hjonelag må komma att betunga vår redan förut strängt anlitade fattigvård. För min del yrkar jag således, och till-

styrker socknemännen att i detta afseende göra gemensam sak med mig, att nemligen därest icke ovannämnde hjonelag efter därigenom genom sexmännen erhållen underrättelse, utflytta till den socken, dit de höra, protest af Församlingen måtte göras hos Kgl. Befallningshavande emot den obehöriga inflyttningen och reservation ske i ändamål att, ifall de ifrågavarande personerna till äventyrs komma i behov av fattigvård, så den måtte komma dem till godo från Svartorp som sig bör och icke från Hakarps sockens fattigkassa. Emellertid anhåller jag, att bemälde Britta Lisa och hennes man icke måtte blifva i Hakarps kyrkobok antecknade eller deras attester här mottagne."

Med detta Herr Directeur Lundströms utlåtande förenade sig samtelige Församlingens medlemmar utom åboen Sven på en fjerding Baggarp, hvilken ansåg omförmälde hjonelags inflyttning icke obehörigt, hvarpå dock intet afseende kunde göras, då hela Församlingen var ense om motsatsen. Tillfölje häraf lemnades till Hustru Britta Lisa åter de hithafda attesterna, med antydan, att hon med sin man flyttar åter till den Församling, där de sist varit boende och skattskyldiga."

In fidem

Joh. Filen.

Vad som vid läsningen av detta gamla protokoll närmast kan vara av intresse torde väl vara, förutom det, att Britta Lisa Andersdotter förvägrades att flytta tillbaka till sin egen lilla stuga i Björstorp, vilket ju nu förefaller oss hårt, detta, att åldersbegreppen synes ha förändrats en hel del sedan dess. En nutida protokollskrivare skulle väl knappast om ett par makar på 49 och 54 år använda begreppen "ålderstegne" och "gammalt hjonelag", men i en tid, då medellivslängden var kanske knappast hälften mot nu, så täckte nog uttrycken verkligheten.

En annan sak, som förefaller oss sena tiders barn främmande, är den vikt, som rikedom och samhällsställning utgjorde i den gamla tidens samhälle. När man i protokollet poängterar, att bakom direktör Lundströms avstyrkande stod inte mindre än 2 mtl Göransberg och ett helt rusthåll St. Tokarp, men bakom Sven och hans avvikande mening bara en fjärding Baggarp, så utsäges ju här direkt, hur stor betydelse den förres åsikt hade och hur liten den senares.

Protokollet säger ingenting om vad Sven i Baggarp hade för motiv för sitt ställningstagande, därom vet vi alltså ingenting, men man skulle väl ändå våga anta, att Sven var en man, som vågade hävda en mening, som avvek från de storas och mäktigas, det är ytterst sällsynt, som protokollen ge något exempel på sådant. Vill man låta sin fantasi gå ännu längre, så kan man ju i Sven och hans inställning se en stormsvala, ett förebud om en mera mänsklig syn på frågor som denna, även om det skulle dröja mer än hundra år ännu, ända till vår egen tid, innan man kommit fram till en god lösning av frågor angående hemortsrätt och liknande problem.

Hänt i Hakarp under 1960

Januari.

4. Till ny kyrkovärd väljer kyrkorådet Martin Carlsson som efterträder John Andersson som varit kyrkovärd i 27 år. Till övriga kyrkovärdar omvaldes Gunnar Hakeman och Ivar Meurling. Till kyrkokassör valdes Ivar Meurling.
9. Ingenjör Olle Björklund, Carlfors, flyger till storstaden San Paulo i Brasilien, där han skall förestå ett företag som ingått licensavtal med Carlfors Bruk för framställning av bronsfärgsprodukter. Under sex år kommer ing. Björklund att ha sin verksamhet förlagd till Brasilien hos firman, som för tillverkningen kommer att bygga en ny fabrik.
11. Efter en mild vintersemester börjar läsningen igen för 380 skolbarn. Premiärdagen visar tänderna med köldgrader och en rykande snöstorm.
11. Vid årsskiftet 1959-60 finns i Hakarp 62 utlänningar bosatta: 19 ungrare, 16 västtyskar, 10 danskar, 6 finnar, 5 briter, 2 jugoslaver, 2 norrmän, 1 polack och 1 italienare.
14. Vid en trafikolycka i närheten av kyrkan skadas en skolpojke som väntar på skolbussen. Pojken blev påkörd av en personbil och erhölet ett benbrott och andra skador. Han fördes i ambulans till lasarettet.
19. Hakarps norra Kristliga Ungdomsförening håller årsmöte i Gunnestorp. Föreningen har 22 medlemmar och kassan har omslutit 4.503 kr. Styrelsen består av Allan Havskog, Uno Lövinger, Gunvor Lövinger, Rolf Harrysson, Ulla Pettersson och Gunnel Eriksson.
25. Stensholms I.F. och I.F. SAAB kommer under vintern att anordna en skolutturnering i ishockey tillsammans med Hakarps skolors I.F. Tävlingen omfattar sex lag, fem från centralskolan och ett lag från Nordskogen. Matcherna skall spelas på Stensholms ishockeybana.
28. Hakarps norra Missionsförsamling håller årsmöte. Kassan har omslutit kr. 9.013. Styrelsen består av Harry Andersson ordf., Harald Carlbrant kassör, Lennart Gustavsson sekr. Övrig styrelse är: Erik Lindström, Henry Andersson och Arvid Lövinger, församlingsföreståndare är Harald Jonsson.

28. Betaniaförsamlingens Juniorförening håller årsmöte. Kassan har omslutit kr. 1.760. Styrelsen består av Lennart Carlsson ordf., Per Olof Gustavsson kassör, Britt Josefsson och Margit Green sekr. Till uppbördsman valdes Rolf Svensson.
29. Betaniaförsamlingens Ungdomsförening håller årsmöte. Kassan har omslutit kr. 2.888. Styrelsen består av: Josef Permestig, Irene Claesson, Ingrid Pettersson, Joel Permestig, Paul Larsson och Lars Åke Larsson.
29. Domänstyrelsen föreslår regeringen att proposition skall ställas till riksdagen om försäljning av kronoegendomen Rommarp 1:1 i Hakarp. Egendomen som omfattar 102 hektar bör, enligt förslaget, utbjudas till ett pris av 173.000 kronor.
30. 100 st. motionsintresserade personer startar från IKHP:s stuga för en terrängpromenad på fem km. Tolv kontroller finnes utmed banan med frågor i form av tipstävling. Samtliga tolv rätt har Åke Karlsson, Leif Grankvist, Nils Fredlund, Olle Magnusson och Kurt Karlsson.

Februari

15. Arbetarekommunen anordnar offentligt möte i Kommunalsalen, för behandling av frågor rörande landskommunernas framtida gestaltning, med föredrag av kanslirådet Nils Hedfors, Stockholm. Efter föredraget förekommer diskussion med lokal anknytning till frågan Huskvarna—Hakarp.
21. Riksevenemanget "Sport 60" har i Hakarp stort deltagande. IKHP deltar med terrängpromenader och tävlingar. Söndagen den 21 är stor tävling anordnad med 110 deltagare.
23. Hakarps broderskapsgrupp håller årsmöte. Styrelsen består av Yngve Johansson, Gösta Eklund, Ing-Mari Holmqvist, Gösta Sundén och Egert Svärd.
23. Hakarps Bygdekör håller årsmöte. Kören har 29 aktiva medlemmar. Styrelsen består av Hans Johansson, Lisa Grytberg, Axel Werner, Gottfrid Granemyr och Bertil Gustavsson. Dirigenter är Axel Werner och Hans Johansson.
23. Hakarps avd. av RLF håller årsmöte. Styrelsen består av Harald Johansson, Lexarp, Evert Gustavsson, Göransberg, Lennart Gustavsson, Kikstorp, Uno Lövinger, Hakarp, samt Lars Ottosson, Smedstorp.

Mars

6. "Sport 60" fortsätter med terrängmarscher och tävlingar. Från IKHP:s stuga startar 210 personer och från Stensholmsskolan 52 st., för tävlingar i terrängen, i ett strålandeinterväder.

9. Hakarps skolstyrelse anordnar föräldramöte i Ungdomsgården. Vid mötet medverkar rektor Börje Svensson, Jönköping, som talar om enhetsskolan och visar ljusbilder. Sång utföres av Bertil Gustavsson och musik av Majlih Gustavsson.
16. Konsum Union håller distriktsmöte i Folkets Hus för distriktet Pettersberg—Stensholm och väljer som medlemsråd Birger Säve, Gunnar Johansson, Josef Gustavsson, Mauritz Andersson och Aina Svensson.
23. Hakarps vägförening håller årsmöte. Styrelsen består av Albin Karlsson, Bengt Bondesson, Sten Gustavsson, Gunnar Dahlström och Bengt Alf. Föreningens statförslag för 1961 slutar på 120.000 kronor.
28. Fagerslättskoloniens fastighetsägareförening håller årsmöte och beslutar att uppvakta landshövdingen med begäran om snara åtgärder för breddning och rätning av "Blindtarmen", som är en riskfylld vägsträcka med nuvarande trafik. Föreningens styrelse består av Axel Werner, Lennart Magnusson, Thure Johansson, Gottfrid Granemyr och Gunnar Grytberg.
28. Vid årsmöte med Hakarps Folkets Hus förening beslutas att sälja föreningens fastighet i Pettersberg till Filadelfiaförsamlingen i Huskvarna till ett pris av 29.000 kronor. Fastigheten skall tillträdas av den nye ägaren vid halvårsskiftet, ombyggas och användas som möteslokal. Folkets Husföreningen inköpte fastigheten 1925 av templet 925 Svea, som byggde densamma år 1897. Folkets Husföreningens styrelse består av Tage Nilsson, Bengt Linder, Lennart Käll, Stanley Damberg och Karl Gustav Rosell.

April

1. Huskvarna—Hakarps högerförening håller årsmöte i Majstångens fritidslokal. Styrelsen består av Rolf Björkman, Bo Hjertkvist, Lars Styffe, Eugén Ekroth, Gunnar Hakeman, Siv Bogren och Ulf Nordmalm. Efter årsmötet talade chefred. G. Franzén, Växjö, om det världspolitiska läget. Föreningen räknar 300 medlemmar.
15. IKHP håller orienteringskurs med ett 40-tal ungdomar som deltagare. Kursen har pågått under två veckor och haft till uppgift att undervisa nybörjare och andra i orienteringens konst.
24. Stor hemvärnsövning hålles vid Stensholm. Vid övningen visas bl. a. hur man skyddar sig mot bombfällning. Ledare för övningen är sergeant Ohlsson från Eksjö. Hemsamariter och lottor medverkar.

26. Folkpartiets avd. i Hakarp håller träff på Ramnegården i Bankeryd där ett 50-tal medlemmar mött upp. Avd:s ordf. Anders Snöberg informerar om nya projekt beträffande gator, bebyggelse, vatten, avloppsnät och annat, som Hakarps innevånare kan vänta sig de närmaste åren. Träffen avslutas med en vacker färgfilm från Norrlands djurvärld.
28. Hakarps scoutkår håller årsmöte. Kåren består av 44 medlemmar och kassaomslutningen har varit 1919 kronor. Kårledare är komm. Josef Larsson. Kåren planerar ett sommarläger under juni månad vid sjön Åsnen.

Maj

4. Under befäl av överste G. Sahlin håller 150 militärer, manskap och officerare ur plutonchefskolan vid I 12, Eksjö, vårfältövningar i Hakarp. Övningarna består av pistolskjutning samt orienteringstävling, och hålles i terrängen mellan IKHP:s stuga och Dalskogs gård.
7. En trettioårig ungrare sladdar med sin mc i en kurva vid Carlfors och föres medvetlös till lasarettet med svåra huvudskador. Han hade för hög fart i kurvan och vid inbromsning kom hans mc i sladdning med olycka som följd.
- 7—8. Årets konfirmandkurs bestående av 26 pojkar och flickor gör en studieresa till S:t Sigfrids folkhögskola i Växjö. Resan företages med buss, och utöver folkhögskolan beses stadens övriga sevärdheter, främst den nyrestaurerade domkyrkan. Som reseledare fungerar komm. Josef Larsson.
10. ABF:s bibliotek bestående av 2000 band skall sammanslås med det kommunala biblioteket i Stenholmsskolan, enligt beslut av representanter för de båda biblioteken. Den främsta anledningen till beslutet är att, sedan Folkets Husföreningen sålt sin lokal, ABF:s-biblioteket saknar lokal för utlåning.
11. Skolstyrelse, lärarkår och övriga anställda vid Hakarps skolor håller sammankomst på Granhults pensionat i Tenhult. Rektor Lars Lindahl, Huskvarna, talar om enhetsskolan i Huskvarna och yrkeslärare Sigurd Sonesson om möjligheterna till yrkesutbildning. Skolstyrelsen beslutar vid samma tillfälle att tillsätta en heltidsanställd textillärlarinna samt att tillsammans med Lekeryd bygga ett bad för simskolan vid Uddebosjön.
21. Hakarps Hemvärn firar 20-årsjubileum och inviger till Hemvärnsgård fastigheten Utsikten i Stensholm. Överstelöjtnant I. Carlberg, Eksjö, håller högtidstalet och utdelar förtjänstmedaljer till flera hemvärnsmän. A 6 musikkår medverkar och komminister Josef Larsson håller korum.

6. Svårt skyfall med hagel och regn drabbar Huskvarnatrakten. Värst utsatt blir Egnahemsområdet där gräsmattor flyter bort och gator urgräves av vattenmassorna, som med stark fart forsar ned mot Huskvarna och även där ställer till stor förstörelse.
6. I Hakarps kyrka sker scoutinvigning som förrättas av komminister Josef Larsson och fröken Britta Lindell, Huskvarna. 5 st. flick- och 7 st. pojkscouts inviges.
11. Skolavslutning sker med samling i kyrkan. Komminister Josef Larsson talar och en barnkör sjunger. Rektor Hugo Johansson avtackar den avgående klassen, 35 elever, som nu lämnar skolan, och delar ut betygen. Skolstyrelsens tack till lärarna framföres av skolstyrelsens ordf. Rune Gustavsson.
12. 26 scouter från Hakarp reser till ett veckolångt läger vid sjön Åsnen. Lägret förlägges till en ö i den stora sjön och dagarna användes till scoutövningar och friluftsliv. Förläggningen är anordnad i tält och förbindelsen med fastlandet sker med stor gummiflotte som lånats av A 6.
16. Hakarps kommun inköper ett jordområde, Stensholm 1:170, omfattande 17,5 hektar, för en köpesumma av 90.000 kronor. Området, som ansluter sig till redan bebyggt bostadsområde vid Jutaholm, har tidigare tillhört Stensholms säteri, sträcker sig från ån i väster och omfattar även skogsområdet öster om Tranåsvägen.
18. Huskvarna Sportfiskeklubb utrotar ej önskvärd fisk i Lexarpsgölen genom besprutning av vattnet med fiskdödande vätska. Efter några timmar flyter fisken död upp till ytan. Meningen är, att efter någon månad, utplantera yngel av regnbågsforeller. Utrotning och plantering av ny fisk sker med ledning av fiskerikonsulent G. Luning, Eksjö.
18. IKHP håller veckoläger i Uvenstorp vid stranden av Gilbosjön. 26 pojkar deltar i lägret där orienteringsövningar, femkamp och skytte fyller programmet. Lägerbasar är Holger Johed och Ralf Green.
19. Hakarps Missionssamfund firar 75-årsjubileum. Högtidligheten hölls vid stenresterna av Hakarps första missionshus som låg utmed vägen till Hakarps kyrka på Stensholms mark. Frälsningsarméns musikkår medverkar och tal hålles av rektor Gunnar Annby, Tenhult, församlingens ordf. Yngve Johansson m. fl.
- 24—25. IKHP:s midsommarmfest vid övre fallet besökes av 5000 personer. Sedvanliga festarrangemang var anordnade och ordningen var god.

Juli

15. Skärstad—Hakarps vägsamfällighet bygger ny väg mellan Knutstorp och Ringsberg samt breddar den gamla mellan Lexarp och Knutstorp. Den nya vägen är 3,5 m. bred på en sträcka av 700 m. och förvandlar därmed en förut ofarbar väg till en god sådan med förbindelse till riksvägen i Skärstadsdalen.
21. I Årsbok för Sveriges kommuner meddelas att Hakarps kommun vid årsskiftet 1959—60 hade en till 36 kvadratkilometer uppgående areal. Av arealen utgjordes 8,5 kvadratkilometer av åker. Taxeringsvärdet av de skattepliktiga jordbruksfastigheterna var, år 1959, 5,4 miljoner kronor. Taxeringsvärdet för övriga fastigheter var 22,8 miljoner kronor.

Augusti

- 6—7. Ättlingar efter kommunalman och landstingsman Arvid Johansson i Höggärdet håller släkträff i Hakarp. Ett 60-tal släktingar träffas som, förutom besök i Hakarps kyrka, även besöker flera släktgårdar i trakten. Det samlande namnet i sammankomsten har varit förre stadskamreraren i Mariefred, Eric Arvidsson, son till Arvid Johansson.
15. Vid Uddebosjön där Hakarp har haft sin simskola förlagd sker avslutning av årets simundervisning. 140 elever har fått undervisning och många tidigare elever har tagit prov för simutmärkelse. 26 pojkar och flickor promoveras. Vid avslutningen talar skolstyrelsens ordförande Rune Gustavsson. Promotor är kommunalnämndsordförande Albin Karlsson. Simlärare har varit Stig Holm och Lisa Grytberg.
19. Hakarps kommun satsar stor summa för asfaltering av vägar och gator samt asfaltering av Stensholmsskolans gård. Före den 15 november skall asfaltering vara avslutad för Ebbesvägen, Rambergsliden och Smedstorpsgatan. Kostnaden för dessa arbeten belöper sig till 142.000 kronor.

September

18. Val till riksdagens andra kammare sker i Stensholmsskolan. 1529 röster avlämnas fördelade på följande partier: Högerpartiet 158, Centerpartiet 157, Folkpartiet 275, Socialdemokraterna 881, Kommunistiska partiet 58.

Oktober

5. Vatten- och avloppsarbeten i Hakarp fortsätter med ledningsarbeten i Ebbesområdet, kostnaden härför är 260.000 kronor. Ledningsnätet får pumpstation vid Ebbes varvid avloppsvattnet pumpas upp mot Pettersberg och in i avloppsnätet till Huskvarna.

10. Stiftsvecka har hållits i Hakarp med flera gudstjänster och församlingsaftnar. Veckan avslutas med en välbesökt gudstjänst i kyrkan där kyrkoherde Isac Beén från Göteborg predikar. Kollekten vid detta tillfälle inbringade 500 kronor.
12. Trefaldige olympiske medaljören John Ljunggren från Värnamo gästar IKHP och talar om idrott. Vid sammankomsten noteras att friidrotten är på frammarsch inom IKHP och att den kvinnliga friidrotten fått ny fart. En speciell IKHP-plakett utdelas till 17 förtjänta medlemmar.
14. ABF bildar en sångkör för tonårsflickor med kantor Göran Håkansson som ledare. ABF:s studieråd svarar för den nya kören.
16. IKHP startar höstens terrängpromenader med 144 deltagare, som går den 3 km. långa banan. Som vid tidigare tillfällen hade ett antal frågor plockats ut efter banan, som det gällde att svara rätt på. Bland manliga deltagare kom Curt Gillberg främst med 210 poäng och bland kvinnliga Brita Gustavsson med 190 poäng.
16. Ättlingar i tre generationer efter hemmansägaren och kyrkovärden C. J. Samuelsson i Svineryd håller släkträff i Hakarp. 75 personer spridda över hela landet är närvarande. C. J. Samuelsson kom till Hakarp på 1870-talet och avled i Svineryd vid 94 års ålder.
23. Nattvardssilvret i Hakarps kyrka förvaras för första gången i ett valv som byggts särskilt för detta ändamål i sakristian. Hittills har silvret förvarats i prästgården. Äldst är en oblatask med året 1686.
29. Förre överingenjören vid Stensholms fabrik, Harald Dahlstedt, avlider i Örebro, 74 år gammal. Ing. Dahlstedt var född i Kumla, i Närke, år 1885, och var platschef vid Stensholms fabrik från år 1921 till 1940. Han pensionerades år 1952.
31. Brunstorps villaägareförening överenskommer med Smålands Kraftaktiebolag om uppmontering av ytterbelysning inom Brunstorps tätbebyggda område. Kostnaden belöper sig till 200 kr. pr fastighet.

November

4. Hakarps kyrkofullmäktige uppvaktar Kammarkollegium genom sin representant Gunnar Hakeman, som framför fullmäktiges önskan om att Hakarp även i fortsättningen skall få bilda pastorat tillsammans med Huskvarna. Som skäl för sin mening anför fullmäktige den tradition av kyrklig gemenskap från äldsta tider, som finns mellan de båda församlingarna. Även anföres att

en sammanslagning mellan de borgerliga kommunerna i en framtid är tänkbar. Ett bibehållande av nu varande pastoratsordning anser fullmäktige därvid vara det bästa.

10. Häradsskrivarekontoret meddelar att Hakarps skattebetalare erhåller 277.000 kr. tillbaka i överskjutande skatt. Kvarskatten uppgår till 141.000 kr.
20. IKHP håller terrängpromenad med deltagareavgift till förmån för spetälskeinsamlingen. 130 personer deltagar och under promenaden finns frågor att besvara, varefter resultatet poängsättes.
26. Hakarps kyrkl. arbetsförening håller sin sedvanliga försäljning i Ungdomsgården. Auktionsförrättare är Eric Olsson, Sanna, och inkomsterna blir 3.250 kronor.
29. IKHP håller årsmöte i sportstugan. Till styrelse väljes Gunnar Karlsmo ordf., Kurt Karlsson sekr., Bertil Karlsmo kassör, Johnny Johansson, Olle Magnusson, Lars-Göran Pettersson, Arne Gustavsson, Ragnar Karlsmo och Bertil Lund.

December

3. IKHP håller årsfest i sportstugan, 75 medlemmar med damer har mött upp. IKHP:s silvermedalj tilldelas Leif Andersson, som bäste orienterare 1960 erhåller Göran Öhlund hederspris.
4. Stensholms kyrkl. arbetsförening håller adventshögtid för gamla på Stensholms brukshotell. Ett 80-tal personer är närvarande. Musik, luciatåg och film upptar programmet. Gästernas tack framföres av 89-årige August Gustavsson.
11. Filadelfiaförsamlingen inviger sin lokal, förutvarande Folkets hus, efter en omfattande renovering. Ett antal representanter för olika föreningar samt för Hakarps kommun närvara vid högtidligheten. Lokalen ger plats för 150 personer. Renoveringen har kostat 40.000 kronor.
14. Hakarps trafiksäkerhetsnämnd håller ett välbesökt upplysningsmöte i Kommunalsalen. Polisman Anders Snöberg talar om lokala trafiksäkerhetsproblem och konstruktör Allan Ericsson talar om trafik på motorväg och ger synpunkter på fordringar vid vinterkörning.
14. Hakarps kommunalfullmäktige håller sitt sista sammanträde för året och omväljer till ordf. Albin Karlsson och till v. ordf. Gunnar Hakeman.

ALLT i byggnadsväg

genom

BYGGMÄSTARE
SVEN LARSSON

BERMANSGATAN 10

HUSKVARNA

TEL. 30580

Förstklassigt arbete

LÄNSSPARBANKEN

HUSKVARNA

En Modern Bank

På

Traditionens Trygga Grund

PETERSBERGSKIOSKEN

TOBAK, TIDNINGAR, FRUKT, CHOKLAD,
KONFEKT, LÄSKEDRYCKER

Tel 30341

Blombergs

MARIEHOLMS

HANDELSTRÄDGÅRD

STIG JOHANSSON

Tel. 30904

REKOMMENDERAS

Husqvarna

- en riktig såg till varje huggare
- 5 hk segdragande motor • bränsleförbrukning: ca 1 lit/tim. • kedjehastighet: 14 m/sek.
- arbetsvikt: 11,4 kg.

Nyhet!

Husqvarna motorsåg kan nu fås med antingen helt svärd eller svärd med topptrissa.

Husqvarna Vapenfabriks AB

HUSQVARNA

Platsens största sortering

av HATTAR och MÖSSOR för HELA FAMILJEN

KRANTZ

Tel. 30299 – Tegnergatan 7 – HUSKVARNA

ERIKSBERGS

Blomsterodlingar

Tel. 30388

KONSUM

är den bästa
priskontrollen

Bliv medlem i

Konsum Union

H E N N I N G S O N S

B Y G G N A D S F I R M A

Industribyggnader, Bostadshus, och Villor, Ombyggnads- och
Reparationsarbeten av alla slag.

Kontoret, Långgatan 21, tel.	32650
Byggm. I. Henningsons bostad ankn....	32651
Verkm. Ch, Ottosson	31455
Verkm. Å. Nilsson.....	31453
Verkm. R. Larsson.....	31983

Byggnadsritningar, Arbetsbeskrivningar, Handlingar till myndigheter,
Kontrollantskap, Avvägningar, Ljuskopiering.

Ritkontoret, Gillesgatan 11, telefon 36252.

Föreståndare K. E. Lindell, bost. Norra Parkgatan 60, tel. 31454.

JÖNKÖPINGS LÄNS SLAKTERIFÖRENING

AFFÄREN PETERSBERG

Rekommenderas

Tel. 30566

EVA-grillen

**En bra
och mycket
billig grill -
i två
storlekar -
finns hos**

EBBES BRUK

INGRID NILSONS

Kappor - Klänningar - Hattar

FÖRSTKLASSIG KONFEKTION

Rosenborgsgatan 32, HUSKVARNA

Tel. Kappavd. 301 45

Klänn.-avd. 339 69

VID BEHOV AV

FÄRGER, TAPETER, SJUKVÅRDS- OCH TEKNISKA ARTIKLAR

anlita fackmannen

SÖDRA FÄRGHANDELN

Tormenåsgat. 3 — HUSKVARNA — Telefon 30587

Byggnadsfirman

G. KÄLL AB

JÖNKÖPING

Bygger med

ansvar

och erfarenhet

Målerifirman Almqvists Eftr.

John Pettersson

Rekommenderas

REJÄLT ARBETE

HUMANA PRISER

Norra Parkgatan 3

HUSKVARNA

Tel. 31215

Tel. 31215

ELFIRMAN

JOHANSSON & CARLSSON

*Elektriska installationer, motorer, elektriska apparater
och glödlampor*

TRANSFORMATORSTATIONEN

Johansson tel. 30277 och Carlsson 32343

BJÖRTÉNS

Livsmedel

Egnahemsvägen 10

Tel. 30060

Olas Konditori

PETERSBERG

Tel. 33430

Belåtna kunder

bästa rekommendationen

Sigrids Livsmedel

Sigrid Dahlqvist

PETERSBERG

Telefon 30151

REKOMMENDERAS

Allt i Specier, Frukt, Konfektyrer

ERIC SANDQVIST

SPECERI- och LANTAFFÄR

Tel. 30581

GYNNA ORTENS KÖPMANNABUTIK

BORSTAR UR HUSQVARNA BORSTFABRIKS
SENASTE PRODUKTION. DESIGN SIG-
VARD BERNADOTTE OCH ACTON BJØRN.

AKTIEBOLAGET HUSQVARNA BORSTFABRIK

JÖNKÖPINGS LÄNS BRANDFÖRSÄKRINGSBOLAG

BRAND-, ANSVARS-, VATTENLEDNINGS-
SKADEFÖRSÄKRINGAR m. m.

Ombud i Hakarp:

Nämndeman Gunnar Hakeman, Hakarps säteri
Tel. 301 35

Begär alltid

CARLFORS

BRONSFÄRGER!

Skyddar och lyser upp

Tel. 32570

PRIS 5 KR.